

Generácie

MAGAZÍN PRE AKTÍVNYCH SENIOROV

Ročník 4, číslo 1-2/2015

**Združenie kresťanských
seniorov Slovenska
na pôde Ružomberka
a Katolíckej univerzity**

Poklad

Sú davy ľudí, čo idú od pokladu.
Držia ten poklad v rukách,
netušiac pritom zradu.
Chvátajú, nevidia, rútia sa rýchlo späť
cez sedem železných brán.
Život je taký krátky.

Až pred tou prvou zisťujú,
že čo to vlastne nesú.
Hlinu a piesok.
Srdiečka zlaté kde sú?

Iný sa zase vlečie pod ťažkým balvanom.
Ďalšiemu kol krku ovíjajú sa hady.
Tam pred tou prvou bránou chcú pozrieť na poklady.

Nie sú.
A nevidia, či boli.
Kdesi sa pod zem prepadli.

Tak ako v rozprávke o pominuteľnej chvíli
strácajú ľudia to, čo nikdy nevlastnili.

Anna Ľevčíková

Hlboké korene súčasnosti

Toto vydanie časopisu Generácie nie je celkom obyčajné. Výrazná pozornosť v ňom patrí dvadsiemu výročiu činnosti Združenia kresťanských seniorov Slovenska. Je to jubileum úctyhodné. Veď napríklad Európska

únia seniorov, najväčšia medzinárodná organizácia tohto druhu (a ZKS patrí medzi jej aktívnych členov) svoju dvadsiatku oslávi až o pár mesiacov. Spomedzi seniorských organizácií v postkomunistických krajinách, blízky Európskej ľudovej strane, je ZKS v popredí z hľadiska histórie, členskej základne aj rozsahu aktivít.

Tie dve desaťročia pripomínajú najpovolanejší, ktorí stáli pri začiatkoch a zohrali i zohrávajú významnú úlohu v živote organizácie. Nie raz sa pripomína najmä meno Jána Benčeka, ktorý je živým symbolom ZKS i viacerých ďalších – poprajme zdravia všetkým, ktorí sú medzi nami a nezapudíme na prínos viacerých, ktorí už odišli z tohto sveta. A urobme všetko pre to, aby táto pozoruhodná štafeta pokračovala.

V činnosti ZKS i na stránkach Generácií sa však nepozeralíme iba do minulosti. Snažíme sa venovať všetkému, čím žije súčasný senior. Veciam hlboko duchovným, ako ich vyjadrujú najmä tradičné púte, ale aj viaceré kultúrne či vzdelávacie podujatia. Ale tiež takým, ktoré obohacujú život a prispievajú k zdraviu iným spôsobom – ako nedávno športové akcie v Partizánskom a Prešove. A ZKS sa iniciatívne zapája tiež do čoraz významnejšej problematiky aktívneho starnutia nielen na domácej, ale aj medzinárodnej scéne.

Život prináša stále nové témy, ktoré môžeme chápať ako problém aj ako výzvu. Aktívny prístup k starnutiu populácie patrí k tým najpoprednejším. Veľmi naliehavou a citlivou otázkou posledného času sú utečenci a migrácia. Je potešiteľné, že práve kresťanské organizácie v duchu svojej humannej podstaty k nej pristupujú s mimoriadnym pochopením. Vzťah ku koreňom, tradíciám a hodnotám nie je v rozpore s dynamickým a efektívnym konaním. Práve takéto spojenia prinášajú najlepšie východiská a výsledky.

Miloš Nemeček

Generácie

MAGAZÍN PRE AKTÍVNYCH SENIOROV

NEPREDAJNÉ
Štvrťročník, ročník 4, číslo 1-2
August 2015

Vydavateľ:
Združenie kresťanských seniorov Slovenska
Bajkalská 25
821 01 Bratislava
IČO: 31 745 741

V spolupráci so spoločnosťou
NAUTILUS DJ, s.r.o.,
Nevädzova 5, 821 01 Bratislava.
Poštová adresa: P.O.Box 50,
820 07 Bratislava 27
IČO: 35 898 500
www.nautilusdj.sk

Šéfredaktor:
PhDr. Miloš Nemeček
mnemecek@nautilusdj.sk
+421 905 767 577

Editor:
Ing. Juraj Púchlo
jpuchlo@nautilusdj.sk
+421 948 303 723

Výroba a odbyť:
Mgr. Jana Čierniková Kolesárová
jciernikova@nautilusdj.sk
+421 915 727 917

Predseda redakčnej rady:
Jozef Mikloško

Spolupracujúci partner:
Občianske združenie Bagar

Vizuálna koncepcia a layout:
Vladimír Minda,
Yodea, s.r.o.

Grafické spracovanie:
Yodea, s.r.o.

Foto:
archív NAUTILUS DJ, s.r.o.,
stock.xchng.com, dreamstime.com,
www.shutterstock.com

Označenie inzercie:
(kp) - komerčná prezentácia
(pti) - platená textová inzercia

Registrované v evidencii periodickej tlače pod
evidenčným číslom EV 4503/11
ISSN 1339-8504

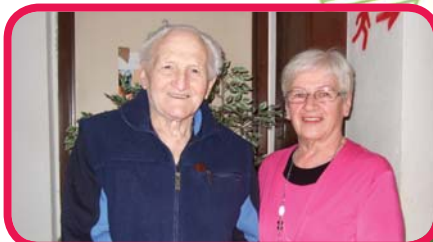
Materiály uverejnené v časopise Generácie nie je
možné bez súhlasu redakcie publikovať, ani inak
používať v akejkoľvek forme

**VYCHÁDZA S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ
A RODINY SR**

6

Dvadsať rokov Združenia kresťanských seniorov Slovenska

14

Pamätníci z Levíc a Čajkova

16

Dlhoročná činnosť kresťanských seniorov v Nitre

24

Letná akadémia ESU vo Viedni

26

Celoslovenské semináre v roku 2015

28

Vekový manažment na Slovensku

36

Podakovanie učiteľom Ružinova

37

Púť na Staré Hory

38

Nebojte sa!

46

Slovensko je majstrom sveta v ľudovej piesni

48

Eduard Petiška, autor Krka, by mal 91

18

Od zdravia po striebornú ekonomiku

20

Známky pre misie

30

Športový deň v Partizánskom

22

Školenia dobrovoľníkov

34

Po stopách Ľudovíta Štúra

35

Na návšteve Štrasburgu

40

Seniori boli v Košiciach

42

Bratislava pozýva všetkých

44

Vlasy Ti kvitnú, mamička

49

Veselé spomienky z Ríma

51

Babičkina úsporná kuchárka

Dvadsať rokov Združenia kresťanských seniorov Slovenska

Dvadsať rokov v živote človeka je charakterizovaných ako dosiahnutý dospelý vek. Pre naše Združenie kresťanských seniorov Slovenska by to by mal byť vek plnej dospelosti, teda aj záruka ďalšej životaschopnosti.

Viaceré organizácie sa takéhoto výročia ani nedožijú, keď z rôznych príčin zanikli. Zväčša sa o zánik pričínili sami pre nečinnosť svojho členstva. Nechcem podať nejaký rozbor, prečo sme naše Združenie doviedli k tejto medzi, veď je to dobrovoľnícke združenie kresťanských seniorov, s neustálymi problémami hlavne finančnými, ale aj s názorovými, osobnými a inými nedostatkami členov. Budme si vedomí, že zásluhu na tomto bytí má Duch Svätý, pretože aj takéto snaženie, nás už postarších, a často aj zdravotne postihnutých, zodpovedá poslaniu Ježiša Krista, ktoré povedal apoštolom, keď ich posielal do sveta, aby učili všetky národy. Preto nepremárnime ani

my šancu, ktorú nám Pán dáva len v plnom prežívaní svojho života.

Dovoľte v nasledujúcom prehľade zhrnúť niektoré medzníky činnosti Ústredia nášho Združenia: Medzi ne patrí aj činnosť v nadväznosti na ESU, v ktorej som sa opieral o kolegu Jána Guregu, ktorý v ZKS mal na starosti túto oblasť. Popísať však činnosť celého ZKS, teda aj klubov, pôsobiacich v obciach a v mestských častiach, a našich územných centier, ktoré pôsobia v územiach VÚC, je v silách len širokého kolektívu, čo sa môže podariť len s veľkou námahou neskôr.

Pripomínam, že naša organizácia mala pôvodné pomenovanie

Združenie kresťanských dôchodcov (ZKD) a od 1. 1. 2004 Združenie kresťanských seniorov Slovenska (ZKS).

Začiatky činnosti 1995

Koncom februára na duchovných cvičeniach v Charitnom domove v Dolnom Smokovci medzi niektorými účastníkmi, najmä u Janka Benčeka, vznikla myšlienka založiť na Slovensku združenie kresťanských dôchodcov. Prípravný výbor, ktorého základ bol v Klube seniorov KDH v Bratislave, vypracoval prvé stanovky navrhovaného Združenia kresťanských dôchodcov (ZKD), zaregistrované Ministerstvom vnútra SR 6. 2. 95 pod číslom VVS/1-900/90-10351-1. Prípravný výbor zvolal na 20. 3. do zasadacej sály KDH na Žabotovej 2 zakladajúce Valné zhromaždenie ZKD (VZ). Za predsedu bol zvolený Ing. Ján Benček, predseda prípravného výboru. Zakladajúcich členov bolo 70 seniorov, prevažne z Bratislavy. Činnosť Predstavenstva ZKD sa sústredila potom na zakladanie okresných pobočiek (klubov) na Slovensku a tým rozširovanie členskej základne hlavne mimo Bratislavy. Pre úplnosť treba dodať, že takým dlhodobším podnetom pre založenie ZKD bolo ešte

v roku 1993 pozvanie členov - seniorov KDH do Viedne, kde sa zástupcovia kresťanských a ľudových európskych strán dohodli na spolupráci v rámci EU, keď sa zdôraznilo, že netreba pritom zabúdať ani na starého človeka. Vtedy zamýšľané seniorské európske zoskupenie seniorov Európska únia seniorov (ESU) sa založilo až 7. 11. 1995 na kongrese v Madride pri Európskej ľudovej strane (EVP) a ZKD patrilo medzi jej prvých členov. Prvým prezidentom ESU sa stal pán Stefan Knafl z Rakúska a J. Benček bol zvolený za jedného zo 7 viceprezidentov. KDH bolo pre EVP garantom pre prijatie ZKD do ESU a zostáva ním aj naďalej.

1996

Predstavenstvo sústredilo svoju činnosť na rozširovanie členskej základne a vznik nových pobočiek (klubov) priamym zakladaním v rôznych častiach Slovenska. Zároveň chcelo byť platným členom ESU svojou účasťou na práci pre Európu s výhľadom na vstup Slovenska do EÚ.

6.–8. 9. sa konal vo Viedni 2. kongres ESU a na záver prijal Viedenské vyhlásenie. Zúčastnil sa na ňom a s príspevkom vystúpil J. Benček.

Konferencia biskupov Slovenska (KBS) pod vedením svojho predsedu Mons. Rudolfa Baláža, ktorý naše Združenie podporoval a na stretnutiach s nami usmerňoval našu činnosť, zorganizovala národnú púť Slovákov do Ríma. Uskutočnila sa 8.–10. 11. a zúčastnili sa na nej aj viacerí naši členovia pod vedením predsedu J. Benčeka. Predtým sa otec biskup Baláž dohodol s naším predsedom na vyhotovení Pamätného zápisu v slovenčine

a latinčine pre Svätého Otca Jána Pavla II. Obaja tento zápis potom v Ríme odovzdali do rúk predstaviteľov Svätej Stolice.

1997

Predstavenstvo zorganizovalo účasť členov ZKD na hlavnej púti 5. 8. do Levoče na Mariánsku horu, kde Jozef kardinál Tomko bol hlavným celebrantom sv. omše, spolu s biskupom F. Tondrom a viacerými zahraničnými biskupmi. Prišli aj hostia z ESU, na čele s prezidentom S. Knaflom, generálny sekretár W. Mohaupt a viacerí zástupcovia seniorov z Rakúska, Maďarska, Nemecka, Estónska, Lotyšska a Poľska po pozvaní zo strany ZKD. Títo boli nadšení z účasti na púti, ako aj množstvom pútnikov. V Levoči sa potom uskutočnila medzinárodná konferencia ESU za účasti S. Knafla a W. Mohaupta na tému Rozširovanie Európy, integrácia stredo- a východoeurópskych krajín.

V Bratislave sa uskutočnilo v lete 2. valné zhromaždenie, na ktorom sa potvrdilo zvolenie doterajšieho Predstavenstva s novými jeho členmi, hlavne mimobratislavskými.

VZ schválilo prvú zmenu stanov, ktorou sa deklarovalo menovanie krajských koordinátorov v novovzniknutých 8 krajoch v SR. Zmenu potvrdilo MV SR 7. 4. 1997.

Aj keď to v tejto informácii nie je potrebné, spomeniem, že ja (Kravjanský) som sa ku koncu roku dozvedel o činnosti ZKD, na pozvanie predsedu som sa stal členom a postupne som sa zapájal do činnosti Predstavenstva.

1998

26.–27. 4. v Budapešti sa konala konferencia ESU na tému Rozširovanie Európy – seniori Európy si podávajú ruky. Účasť 5 našich delegátov. 13.–15. 9. v Bratislave na Žabotovej sa uskutočnil prvý seminár ZKD na tému Príspevok seniorov Európy na formovanie rodiny pre tretie tisícročie za účasti vybratých členov ZKD a hostí zo Slovenska. Vydaný bol aj zborník príspevkov.

1999

Na 3. kongrese ESU 21.–22.3. v Kolíne nad Rýnom sa zúčastnili naši delegáti J. Benček a J. Tomko.

V dňoch 11.–12. 11. pri príležitosti konania 3. VZ (na ktorom som aj ja bol zvolený za člena Predstavenstva) sa konal medzinárodný seminár ZKD na tému Žiť medzigeneračnú solidaritu ako deti jedného Otca v Bratislave na Žabotovej. Pre delegátov z pobočiek ZKD odznali prednášky slovenských prednášateľov, ako aj hostí z Rakúska, Nemecka, Česka, Chorvátska, Slovinska a Talianska. Vydaný bol zborník. Prítomných 150 účastníkov.

Ži, aby aj druhí mohli žiť – generácia pre generácie. Prezentovalo sa 130 účastníkov.

V Bruseli v Európskom parlamente sa konal 17.–18. 10. 4. kongres ESU. Delegáti za nás boli J. Benček, M. Danko, J. Gurega a M. Pospíšil. Za nového prezidenta bol zvolený Dr. Bernhard Worms z Nemecka. Namiesto J. Benčeka, ktorý odstúpil, bol za viceprezidenta ESU zvolený J. Gurega.

VÚC (2001) sa obrátil predseda ZKD v januári na novozvolených predsedov VÚC (županov) a požiadal ich o prijatie, na ktorom by sme ich informovali o našej činnosti v ich území. Stretnutia sa potom uskutočnili v rôznych termínoch v Bratislave, Nitre, Trenčíne, Prešove a v Košiciach, a to od marca do mája 2002. Ostatné VÚC na výzvu neodpovedali. Na stretnutiach bol prejavovaný záujem na spolupráci z oboch strán. Ďalšia činnosť zostala na predsedoch územných centier, zriadených neskôr naším Ústredím.

3.–4. 7. na Žabotovej v Bratislave sa konal seminár Kresťanský senior a veci verejné – Laici seniori a ich úloha v Cirkvi. S prednáškou vystúpil aj nový predseda KBS biskup Mons. F. Tondra. Vydaný bol zborník, 130 účastníkov.

V júni VV ESU prijal dokument MAGNA CHARTA politiky voči seniorom, ktorý sme uverejnili v našich dokumentoch.

27.–28. 8. sa uskutočnila návšteva prezidenta ESU B. Wormsa v Bratislave (bol prijatý predsedom NR SR P. Hrušovským a na magistráte Bratislavy) a v Pezinku, kde bol aj seminár klubu Pezinok za účasti Ústredia ZKD. Viedol ho predseda klubu V. Milko.

V decembri v Eisenstadte seminár Rakúšanov, Maďarov a Slovákov, téma Stav štátnej starostlivosti o seniorov. Účasť 90 členov ZKD, financovaná rakúskou stranou.

V septembri začiatok práce na príprave radikálnej zmeny stanov komisiou ustanovenou predsedom ZKD I. Kravjanským.

V novom tisícročí 2000

Jún, seminár ZKD Korene kresťanskej civilizácie ako vklad Slovenska do Západnej Európy. Bratislava, Žabotova.

2001

21.–22. 7. v Bratislave na Žabotovej 4. VZ ZKD, odstúpil predseda J. Benček z funkcie pre vysoký vek (odstúpili aj štyria starší členovia predstavenstva), bolo treba zvoliť nového predsedu, ktorým sa stal Ivan Kravjanský, ako aj omladené predstavenstvo ZKD. J. Benček bol zvolený za čestného predsedu. Po konaní VZ sa konal seminár na tému

Novozvolené orgány ESU na zasadnutí Výkonného výboru (VV ESU) vytvorili regionálne orgány, keď SR bola začlenená do regiónu Juhovýchod Európy s Rakúskom, Maďarskom, Chorvátskom a Slovinskom, perspektívne aj s Bulharskom a Rumunskom, a to pod vedením Rakúska. V novembri v Budapešti bolo rokovanie seniorských organizácií Maďarska, Rakúska, Česka, Poľska a Chorvátska o spolupráci a problematike seniorov, účasť 5 zástupcov ZKD.

2002

Ako odpoveď ZKD na kreovanie samosprávnych orgánov vo

2003

12. 5. Medzinárodný seminár ZKD pod záštitou predsedu NR SR P. Hrušovského a podpredsedu vlády SR P. Csákyho s finančným príspevkom Úradu vlády SR na aktivity pred vstupom Slovenska do EÚ. Téma Seniori Rakúska, Maďarska a Slovenska si podávajú ruky do novej Európy. Seminár sa konal v kongresovom centre Vysokoškolského internátu UK Družba v Bratislave. Celkom 250 účastníkov, z toho zo zahraničia 120, ktorí boli z Rakúska, Maďarska a z Čiech.

26. 8. sa konal seminár, zvolaný do Sp. Novej Vsi, nazvaný Kresťanský senior a veci verejné II. na tému Prestavba dôchodkového zabezpečenia, v spolupráci s MPSVR SR, za prítomnosti miestnych cirkevných a mestských činiteľov. Tam sa 27. 8. konalo aj 5. VZ ZKD, na ktorom sa odsúhlasila zmena stanov, ktorú podal predseda na registráciu na MV SR (registrované MV SR 19. 12. ako plné znenie zmeny 3). Zmena platila od 1. 1. 2004 a ňou sa zmenil názov na Združenie kresťanských seniorov Slovenska (ZKS), aby sme sa zjednotili s názvom ESU. V dôsledku prestavby verejnej správy SR (vznik VÚC) sa vytvorili územné centrá (8 ÚC) s volenými predsedami (väčšinou zvolení bývalí krajskí koordinátori), ako aj presne sa definovala organizačná štruktúra, odvodená od základného článku organizácie ZKS – klubu.

8. 9. v Bratislave v Zrkadlovej sále Primaciálneho paláca, sa konal seminár pod záštitou apoštolského nuncia Svätej Stolice v SR arcibiskupa Mons. H. J. Nowackého, arcibiskupa Mons. J. Sokola

a JUDr. P. Hrušovského, predsedu NR SR, na tému Svätá Stolica a Slovensko. Účastníkov bolo 120, z toho 40 členov ZKS. Vydaný bol zborník.

Práca v regiónoch
2004

V ZKS sa postupne behom roku zakladali voľbami územné centrá (ÚC), na ktorých delegáti klubov vo VÚC volili predsedov ÚC. Prvé bolo v Trenčíne v máji, potom v Prešove, Ružomberku (namiesto Žiliny), Hlohovci

z pôvodného sídla na Žabotovej na Miletičovu 21, pretože budova prešla do prestavby a keď sa na Miletičovu presťahovalo aj sídlo KDH, tam sme dostali možnosť presídlenia aj my. Z tohto dôvodu sme museli registrovať nové sídlo zmenou stanov 4, registrovanú MV SR 12. 11.

Na 27.–29. 4. bol zvolaný 5. kongres ESU do Bonnu v NSR (Bad Godesberg), na ktorý sme mali určených 12 delegátov. Mikrobusom cestovali delegáti: I.

(namiesto Trnavy), v Košiciach a v B. Bystrici. Až začiatkom roku 2005 sa konali v Bratislave a v Nitre.

8. marca sme boli pozvaní Rakúšanmi na trojstretnutie do Hollabrunnu spolu so seniormi z Maďarska pred rozšírením EU o 10 členských štátov (aj o SR). Zúčastnili sme sa na podujatí v dvoch autobusoch so zástupcami klubov z celého Slovenska. Do kultúrneho programu prispela naša folklórna skupina Čajkovčanov.

Koncom marca bola kancelária ZKS prinútená sa presťahovať

Kravjanský, J. Gurega, A. Neuwirth, L. Cibulka, M. Korpeľová, B. Kozák, M. Nádaská, H. Odlerová, M. Pospíšil, J. Tesák a A. Trusínová. J. Guregovi skončila funkcia viceprezidenta, striedal ho Maďar P. Aszódi. Zastavili sme sa na spiatočnej ceste v neďalekom Rhoendorfe v Múzeu K. Adenauera, prvého kancelára SRN, v ktorom dlho pred svojou smrťou býval a v ktorom prijímal aj štátne návštevy (napr. Ch. de Gaulle). 27. 10. sa v Bratislave konal seminár Kresťanský senior a veci verejné III. na tému Sociálna a dôchodková reforma v SR.

2005

15. 11. seminár Kresťanský senior a veci verejné IV., o problémoch v samospráve a o cirkevnej charite so zameraním na potreby seniorov, pod záštitou župana R. Bauera a v spolupráci s ADCH Košice. Konal sa za účasti 120 delegátov a prednášajúcich v hoteli Kohal v Košiciach. Jedným z prednášajúcich bol aj biskup Mons. Bernard Bober. Tam sa na druhý deň 16. 11. konalo 6. VZ ZKS, na ktorom sme si pripomenuli 10. výročie činnosti ZKS.

dodnes sa využíva k danej téme, rezonujúcej aj dnes v slovenskej spoločnosti. V zborníku je všetkých 18 prednesených referátov spolu so zachytenou diskusiou a fotodokumentáciou. Zborník bol vydaný v počte 550 kusov.

Na druhý deň 24. 5. rokovanie Ústredia ZKS s predsedami klubov a ich hospodármi na UPC v Mlynskej doline, a to o organizačných a finančných problémoch ZKS.

predsedníctvo ZKS na 22. 2. do Bratislavy. Na ňom sa tieto zmeny podarilo uzavrieť a vydať ich, aby sa mohli využívať v ZKS.

V dňoch 2.–4. 3. sa pri Grazi v Rakúsku konala regionálna konferencia ESU na tému Pomoc tým, čo pomáhajú, a to za účasti J. Guregu, I. Vojtaššáka a poslankyne NR SR M. Gibalovej, ktorá predniesla prednášku Starostlivosť o seniorov v SR.

V júni v Prahe Zväz seniorov KDU/ČSL usporiadal konferenciu Rovnosť šancí pre všetkých, ktorú organizoval V. Roubal. Účasť za ZKS J. Gurega, J. Hudák a J. Tesák.

V Pullheime pri Kolíne nad Rýnom bol 30. 9.–2. 10. 6. kongres ESU (delegáti J. Gurega, J. Hudák, J. Tesák, A. Trusinová a J. Mikloško). Bolo prijaté Pullheimské vyhlásenie: Starí a mladí spoločne - Garant pre budúcnosť spojenej Európy. Na ňom bol J. Gurega zvolený za člena revíznej komisie ESU. Na kongrese sa prezentoval J. Mikloško ako kandidát na predsedu ZKS na našom o mesiac plánovanom 7. VZ.

2006

23. 5. seminár Moderný evanjelizátor 20. storočia profesor Kolakovič a jeho žiak Anton Neuwirth a ich poslanstvo mladej generácii. Konal sa v Bratislave, UPC sv. Jozefa Freinademetza v Mlynskej doline, 410 účastníkov, z toho vyše 100 mladých. Konal sa pod záštitou Konferencie biskupov Slovenska (účasť nuncius Mons. H. J. Nowacki, A. Gustovič-Ercegovac, veľvyslankyňa Chorvátska, a Mons. Š. Vrablec, zástupca KBS). Zo seminára bol vydaný reprezentačný zborník, ktorý

Musím spomenúť, že v tomto roku sa mi začal komplikovať zdravotný stav, až som bol v júli operovaný na srdce a musel som zintenzívniť hľadanie svojho nástupcu do funkcie. Podarilo sa mi to po mnohých jednaniach s vyhladenými kandidátmi až v novembri 2007.

2007

Z roku 2006 pre predsedu, okrem nájdania si za seba náhradníka, zostala úloha dopracovať zmeny OP a FP čo najskôr. Pretože sa názory na zmenu rozchádzali, najmä v ÚC Prešov, predseda zvolal na ich dopracovanie

Nový predseda

Dňa 27. 11. sa konalo 7. VZ ZKS v Bratislave v hoteli Plus v Podunajských Biskupiciach. Na ňom sa predseda I. Kravjanský kvôli vysokému veku a zdravotným problémom vzdal svojej funkcie (bol potom delegátmi zvolený za čestného predsedu). Delegátom navrhol zvoliť za predsedu doc. RNDr. Jozefa Miklošku, DrSc., a tento bol jednomyselne zvolený. Na druhý deň 28. 11. sa uskutočnil seminár Ladislav Hanus a Pavol Strauss – osobnosti 20. storočia. Na seminári bolo 130 účastníkov.

V októbri sme sa museli pre finančné problémy (požadované vysoké nájomné) vysťahovať z Miletičovej a našli sme provizórnu strechu nad hlavou na Námestí 1. mája 1 v budove Vysokej školy zdravotníctva a sociálnych prác sv. Alžbety, čo sme využívali viac ako pol roka.

2008

V apríli sme sa presťahovali so svojím sídlom na Bajkalskú 25, na 1. poschodie, kancelária 105, do sídla KDH, ktoré nás pritúlilo. Ešte na 7. VZ ZKS sa odsúhlasila zmena stanov, ktorú po definitívnej zmene sídla predseda podal na registráciu na MV SR (zaregistrovaná 23. 5. 2008 ako zmena 5).

20. 5. seminár v Banskej Bystrici, Pastoračné centrum Jána Pavla II., téma Budúcnosť Slovenska v EU, pod záštitou europoslankyne A. Záborskej, 40 účastníkov zo ZKS.

Dňa 21. 9., v nedeľu dopoludnia, sme zorganizovali medzinárodnú púť seniorov do Marianky, účasť seniori zo Slovenska, Maďarska, Rakúska, Česka a Nemecka. Púť sa začala krížovou cestou (viedol ju I. Kravjanský), nasledovala sv. omša, celebroidal Mons. J. Formánek, generálny vikár z Bratislavy, za účasti asi 800 účastníkov. Potom sa pútnici presunuli do Bratislavy, kde bol obed pre zahraničných účastníkov a pozvaných členov ZKS, a to asi pre 300 osôb. Poobede pokračovalo podujatie ako Deň dialógu kultúr národov Strednej Európy, na Hlavnom námestí. Na tribúne vystúpili predstavitelia hlavného mesta, zástupcovia europoslancov (M. Šťastný a M. Záborská) a reprezentantov EU v SR, vedúci jednotlivých delegácií seniorov a prezident ESU B. Worms. Moderoval Daniel Mikloško. Nasledoval kultúrny program, ktorý

moderoval I. Kravjanský. Účinkovali súbory a jednotlivci zo Slovenska, Maďarska, Čiech a Rakúska (v trvaní 6 hodín). Pozvaní účastníci: 140 členov ZKS, 120 zahraničných a 40 domácich hostí. Poobede sa počasie veľmi zhoršilo. Bolo chladno a dážď, ale i tak program sledovalo asi 1000 divákov.

2009

16. 5. zorganizovalo Fórum kresťanských inštitúcií, ktorého

je aj ZKS členom, v Bratislave na Námestí SNP Deň rodiny, na ktorom sme sa zúčastnili zabezpečením prezentácie pre okoloidúcich o svojej činnosti a o poslaní ZKS.

Dňa 10. 9. sa konalo 8. VZ ZKS a na druhý deň 11. 9. seminár 20 rokov po revolúcii a poslanie ZKS v budúcnosti v Diecéznom seminári v Badíne pri Banskej Bystrici. Počet účastníkov 120, z toho 100 delegátov.

2010

V Bojniciach sa 17. 4. uskutočnil za účasti členov ZKS dvojseminár na témy: Ohrozenie seniorov chudobou a sociálnym vylúčením

a Príklad Antona Neuwirtha, posla spoluzitíia Európy. Oslávili sme pri tom 15. výročie vzniku ZKS.

V dňoch 2.–4. 11. sa konal 7. Kongres ESU v Bad Honeff pri Bonne v Nemecku. Ako delegáti za ZKS sa zúčastnili J. Mikloško, J. Hudák a J. Kurilla. Na pozvanie prezidenta B. Wormsa aj člen revíznej komisie J. Gurega.

Aktuálne problémy 2011

14. 4. sa v Bratislave uskutočnil slovensko-rakúsky seminár seniorov s názvom „Úspechy a problémy zjednotenej Európy – príklad slovensko – rakúskej spolupráce“.

12. 11. sa v Bojniciach uskutočnil spomienkový seminár „Politickí väzni v komunistickom režime: Rudolf Jurík, Tomislav Kolakovič a Anton Neuwirth“.

V októbri sa uskutočnilo v Bratislave riadne 9. Valné zhromaždenie ZKS. 17. 11. bol v Bratislave celoštátny seminár „Ciele a úlohy ZKS

v roku aktívneho starnutia a parlamentných volieb“.

2012

8. 2. bol v Bratislave seminár „Kresťanské hodnoty vo verejnom živote – cirkev a politika“. Venoval sa uplatňovaniu kresťanských hodnôt vo voľbách.

V spolupráci s Kresťanskodemokratickou mládežou Slovenska sme 23.–24.2. zorganizovali v Pruskom seminár o medzigeneračnej spolupráci „Mladí rýchlo bežia, starí poznajú skratky“.

Pri príležitosti 80 rokov našich členov – spisovateľa Antona Hykischa, exministra Michala Džatku a podpredsedu ZKS Jána Uhnáka sme 1. 3. v Bratislave zorganizovali akadémiu. V Bratislave sa 9. 5. uskutočnil spomienkový seminár na tému „Život a dielo kresťanského aktivistu J. Komorovského“.

Nosnými témami konferencie ZKS „Aktívne starnutie a kríza v Európe“, ktorá sa uskutočnila 18.–19. 10. v Bratislave, boli etické a morálne hodnoty, tvoriace

plnohodnotný život a medzilidské vzťahy.

2013

Na seminári „Európsky rok občanov a seniori“, ktorý bol 19. 4. v Trenčianskych Tepliciach, sa prerokovali témy euroobčianstva, s dôrazom na vzdelávacie, sociálne, kultúrne a ekonomické aspekty života seniorov.

10. riadne Valné zhromaždenie ZKS sa uskutočnilo 27. 9. v Košiciach za účasti 110 delegátov zo všetkých regiónov Slovenska.

27.–28. 9. sa uskutočnil v Košiciach, európskom hlavnom meste kultúry, seminár „Kultúra v živote seniorov – súčasnosť a perspektívy“.

V dňoch 7.–8. 11. sa J. Mikloško a M. Nemeček aktívne zúčastnili v Bruseli na európskom kongrese Európskej únie seniorov. ZKS je aktívnym členom ESU spomedzi 37 organizácií z 27 štátov EÚ.

2014

Pri príležitosti volebného roku sa 21. – 22. 2. v Bratislave uskutočnil v spolupráci so Zastúpením Európskeho parlamentu na Slovensku seminár „Kvalita života seniorov a európske voľby“.

12. – 14. 6. sa delegáti ZKS zúčastnili na medzinárodnej konferencii EÚS vo Viedni „Chceme lepšiu Európsku úniu“.

V septembri sa aktívne zúčastnila delegácia ZKS na konferencii ESU v Prahe, ktorá prerokovala tému „Medzigeneračná spolupráca a solidarita“.

V novembri sme v Bratislave pripravili dva koncerty zboru zo

Svätého Jura, kvinteta a sólistov, na ktorom odznela skladba G.B. Pergolesiho Stabat Mater.

17. 11. ZKS zorganizovala v Primaciálnom paláci v Bratislave slávnostnú akadémiu pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie na tému „Slovensko po roku 1989 – radosti a starosti“.

Pod vedením M. Nemečka sa v spolupráci s MPSVR SR vypracoval a vládou SR schválil Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.

Súčasná mnohostranná aktivita 2015

ZKS sa zúčastnilo na medzinárodnom projekte EVARS, v rámci ktorého realizovalo v Bratislave, Trenčíne, Partizánskom a Prešove sériu školiacich seminárov pre vybraných dobrovoľníkov, členov ZKS.

V dňoch 23.–24. 2. v spolupráci s Nadáciou Konrada Adenauera v Bratislave prebehol seminár „Minulosť, prítomnosť a budúcnosť ZKS“, počas ktorého sa pripomenulo aj 20. výročie založenia Združenia kresťanských seniorov Slovenska.

V júni sa na pozvanie europoslankyne Anny Záborskej uskutočnila exkurzia vybraných seniorov ZKS do Európskeho parlamentu v Štrasburgu.

3.–5. 7. sa uskutočnila za aktívnej účasti delegácie ZKS medzinárodná konferencia ESU vo Viedni na tému „Bezpečnosť seniorov v Európe“.

27.–28. 8. sa uskutočňuje v Ružomberku celoštátny seminár

ZKS s názvom „Európsky rok rozvoja na Slovensku a problém migrácie“. Organizátor je ZKS, spolupracujúce organizácie Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku a Nadácia Konrada Adenauera v Bratislave.

28. 8. sa v Ružomberku uskutočňuje riadne 11. Valné zhromaždenie ZKS.

Priebežné aktivity

Každoročne ZKS organizuje tri celoštátne púte. Najväčšou je púť v Levoči, ktorú pripravuje ÚC Prešov za účasti 20-30 tisíc seniorov. Ďalšie tradičné púte sú na Starých Horách a v Šaštíne (3. 9. 2015).

Od roku 2012 ZKS za pomoci dotácie na tlač od MPSVR SR vydáva ročne 3-4 razy 50-stránkové farebné čísla formátu A4 časopisu Generácie, ktorý je venovaný problematike seniorov v ZKS. Výtlačky sú bezplatne distribuované seniorom v náklade 2-3 tisíc kusov na jedno číslo.

Každoročne ZKS organizuje

športové súťaženie seniorov v Nitre, Prešove, Pruskom resp. v Partizánskom. Zúčastňuje sa ich 60-100 seniorov.

ZKS organizuje aj kultúrne a poznávacie zájazdy do Rakúska, najmä v spolupráci s Rakúskym zväzom seniorov.

Štyria členovia ZKS (J. Mikloško, M. Nemeček, J. Uhnák a J. Gašpar) sú aktívnymi členmi Rady vlády SR pre seniorov.

ZKS má aktívnu webovú stránku, jej členovia vystupujú aktívne na blogoch a na facebooku.

Predseda ZKS Jozef Mikloško bol v parlamentných voľbách 2012 zvolený preferenčnými hlasmi z čísla 34 na číslo 8. Je druhým najstarším poslancom NR SR, doteraz aktívne vystúpil 494-krát, často kladie otázky a interpelácie členom vlády, je aktívny aj v legislatívnej oblasti.

Ivan Kravjanský,
Ján Gurega,
Jozef Mikloško
Foto: Archív ZKS

Pamätníci z Levíc a Čajkova

Pán Jozef Tesák bol jedným z tých, ktorí stáli pri zrode Združenia kresťanských dôchodcov, neskoršie premenovaného na Združenie kresťanských seniorov. Veľmi pracovitý človek, prísny hlavne na seba.

otázku, ako žil svoj život v súkromí, odpovedal: „Za veľa vďačím svojim rodičom a najmä otcovi. Vždy mám pred očami jeho zdvihnutý prst. Keď ma vyprevádzal z domu na futbal, ktorý som veľmi rád hrával, nikdy nezabudol pripomenúť, aby som vedel, kedy je dosť pohárikov, alebo pív. A ja som ho vždy poslúchol. Teraz som za to vďačný.“

Založil som si rodinu, mal som veľmi dobrú manželku. Spolu sme mali 5 detí. Štyri z nich žijú a prejavujú mi svoju vďačnosť.“

V Ústredí ZKS bol členom revíznej komisie. Ako bývalý účtovník v Schollerovom mlyne v Leviciach poznal pravidlá účtovníctva, preto sme sa nemuseli obávať, že by pokladničné knihy v kluboch neboli dobre skontrolované. Tá jeho

precíznosť sa prejavovala napr. i v tom, že keď organizoval púte a výlety pre všetky kluby v okrese, poslal písomný rozpis počtu účastníkov a veľmi dbal o to, aby tie počty boli vždy dodržané. Poriadok si vždy zachovával. Na

Tesák je na zaslúženom odpočinku v penzióne v Leviciach. Napriek vysokému veku 94 rokov je čulý, vždy sa poteší návšteve a rád spomína na prežitie roky. A tiež nezabudne dodať: „Každý motor sa navela pokazí, zoderie, a tak aj človek.“

V levickom regióne pán Tesák založil niekoľko klubov ZKS, ktoré doteraz pracujú. V Čajkove je od založenia klubu predsedníčkou pani Anna Ištóková. Napriek pomerne pokročilému seniorskému veku (v lete oslávila osemdesiatku) je stále aktívna, plná energie a nadšená pre túto prácu. Má veľmi dobré organizačné schopnosti a autoritu u svojich členov. Pri stretnutiach ochotne odpovedala na moje otázky: **Ako si sa dostala k tejto práci?** Koncom roka 1996 prišiel ku mne

pán Jozef Tesák, funkcionár ZKS s úmyslom založiť v Čajkove klub.

On Ťa požiadal o spoluprácu?

Nepožiadal, on ma postavil pred hotovú vec – založíte klub. Nečakal na môj súhlas, jednoducho povedal, že to treba robiť – dodáva so smiechom.

Vedela si, čo obnáša takáto práca?

Veru nevedela, ale pán Tesák nám bol vo všetkom nápomocný, aj čo sa týka vedenia agendy, vedenia schôdzí, aj praktickej činnosti klubu. Povedal tiež, že byť v Klube ZKS znamená mať určité výhody – zaujímavé akcie, zahraničné púte, kde je limitovaný počet miest, atď.

Takže odvtedy, ako bol Váš klub založený, ste zažili veľa pekných akcií?

Áno, pod organizačným vedením pána Tesáka sme viackrát boli na stretnutiach seniorov v Bratislave, v mnohých ďalších mestách Slovenska, ale aj v Rakúsku. Pri týchto príležitostiach sme sa stretali s významnými osobnosťami. Naši ochotní členovia sa vyobliekali do krojov, robili sme kultúrny program, hlavne spevy za

sprievodu harmonikára. Napiekli sme koláče, poukladali do košov a tam sme ich ponúkali.

Cestovali ste autobusom?

Nie vždy sme cestovali autobusom, do Rakúska sme niekedy cestovali aj vlakom. Cestu sme si krátili spievaním, takže sme u cestujúcich vzbudzovali pozornosť. Ale obdivovali nás.

Aké akcie ešte robíte?

Mali sme veľa výstaviek ručných prác a tiež krojovaných bábik. Náš tekovský kroj je veľmi pekný.

Takáto práca vyžaduje obetovať veľa času a možno aj peňazí...

Áno, ale to som nikdy neľutovala. Pán Boh všetko vynahradí. Čas a peniaze, obetované na dobrú vec, nikdy nechýbajú.

Máš ešte nejaké

plány, predsavzatia do budúcnosti?

Áno, vzhľadom na môj vek často myslím na to, že treba štafetu odovzdať. Veľmi si želim, aby sa našla dobrá náhrada za mňa.

*Rozália Palkovičová,
predsedníčka klubu ZKS Čajkov*

Dlhoročná činnosť kresťanských seniorov v Nitre

V apríli uplynulo 20 rokov, keď za prítomnosti 8 členov a za účasti Združenia kresťanských dôchodcov (ZKD) z Bratislavy bolo prvýkrát založené Združenie kresťanských dôchodcov Nitra-Kalvária, ktoré tvorilo 15-20 nadšencov.

Predseda ZKD Ing. Ján Benček poukázal na dôležitosť založiť kresťansky orientované združenie dôchodcov. Ochota pátra rektora Krutáka i ďalších pátrov SVD v Nitre na Kalvárii nám poskytla nielen priestory pre naše stretnutia, ale aj pomoc pri náplni programov.

Od založenia klubu kresťanských dôchodcov až do roku 2004 bola predsedníčkou klubu PhDr. Jolana Šepitková. Od roku 2004 túto funkciu klubu teraz už Združenia kresťanských seniorov v Nitre na Kalvárii dodnes vykonáva Mgr. Marta Kočajdová. V súčasnosti toto naše združenie má už 290 platiacich členov a množstvo sympatizantov. Naše združenie úzko spolupracuje aj s mestskou organizáciou Jednoty dôchodcov, z ktorej viacerí členovia

sú zároveň členmi aj u nás. Veľmi dobrá spolupráca je s pani Oľgou Čakayovou, predsedníčkou Jednoty a s pani Evou Kmeťovou, ktorá všetky kultúrne aktivity automaticky posiela aj nám a tak sa mnohí zúčastňujeme aj na ich akciách a oni na našich.

Dôvodom založenia nášho klubu a neustála činnosť v ňom bol náš zrelý vek. Chceme byť a aj sme zlatým zrnkom na riečici ryžoviska, soľou zeme, svetlom, ktoré svieti v tme. Všetci vieme, že mladí rodičia sú dnes zaneprázdnení povinnosťami v práci a často nemajú na deti čas. Vtedy sa starí rodičia tejto úlohy radi zhostia a pomáhajú.

Na našich stretnutiach často rozvíjame témy o rodine a jej poslaní. Je na mieste oživiť a obrobiť základy

kresťanskej morálky. Mnohí máme ešte dosť síl, aby sme pomohli, kde je potrebné. V prvom rade je to pri výchove vnúčať. Šírime vzájomnú úctu vo svojom okolí, ale hlavne v rodinách. Chceme a sme príkladom našim deťom. Máme na mysli každodenné kresťanské povinnosti v rodinách: modlitbu ráno a večer, nedeľnú svätú omšu a podobne.

Vymenovať a spomenúť podrobnejšie všetky aktivity z našej činnosti by si vyžadovalo viac priestoru. Nosnými akciami sú predovšetkým púte, poznávacie zájazdy, exkurzie, duchovné obnovy, prednášky a podobne. Nezabudnuteľnými zostali kláštory, ktoré sme navštívili: Badín, Sampor, Hronský Beňadik. Boli sme hosťami rádia Lumen s večernou ružencovou modlitbou

v bystrickom chráme. Pravidelne chodíme na pútnické miesta, boli sme viackrát na Starých Horách, na Skalke pri Trenčíne, na Velehrade, v Rajeckej Lesnej, každoročne sme v Šaštíne či v Turzovke. Krásny bol vlastivedno-poznávací zájazd po južných Čechách do Nových Hradov pri Českých Budějoviciach, kde nám celebroidal svätú omšu tam pôsobiaci nitriansky pán farár Tomáš Libant.

Často si zakomponujeme do našich pútnických aktivít miesta, kde pôsobia kňazi – rodáci z Nitry. Takto nás prijal na svojej fare dp. farár Alexander Staník v Kalnej nad Hronom, pán farár Juraj Pluta na fare v Skýcove, pán farár Peter Štálik na fare v Nitrianskej Blatnici, ktorý síce nie je rodák z Nitry, ale pôsobil v Nitre na Chrenovej dlhšie obdobie. Krásna bola naša exkurzia na Devín a návšteva vdp. farára Gavendu, ktorý nám priblížil históriu svojej fary. Veríme, že aj v budúcnosti sa nám podaria podobné akcie.

Pravidelne každý rok v máji organizujeme pre našich členov rekondičné pobyty v troch turnusoch do kúpeľov v Nimnici, v jesennom období týždňové pobyty v hoteli Avena v Liptovskom Jáne, kde máme tiež kúpeľné procedúry.

Takýchto aktivít máme naozaj veľa a spolupracujeme aj s klubmi z oblasti Levíc, Topoľčian a Zlatých Moraviec. Spolu sme podnikli aj 4-dňový poznávací zájazd do Košíc. S poznávaním histórie sú spojené aj ďalšie miesta, ktoré sme navštívili, napr. Ostrihom a jeho baziliku, Vyšegrád, námestie Európy v Komárne, Ružencovú záhradu Jána Pavla II. v poľskom meste Ladžimierz ako aj jeho kostol v Zakopanom.

Ešte sa stručne zmienim aj o našom klubovom krúžku šikovných rúk. Pracujú v ňom členky, ktoré 2-krát do roka pripravujú krásnu výstavku

ručných prác. Oblúbená medzi našimi členmi a sympatizantmi je aj jesenná výstavka vlastného ovocia, zeleniny a bylín, spojená s ochutnávkou slovenských jedál vlastnej výroby. V závere každého roka máme predvianočné stretnutie všetkých členov ZKS s bohatým kultúrnym programom. Tam si uctíme aj našich jubilantov a obdaríme ich peknou ručnou prácou krúžku šikovných rúk. Veľmi zaujímavé bolo aj predvianočné stretnutie v decembri, kedy medzi nás prišla mladá spisovateľka Marta Mária Augustínová, ktorá nám prezentovala svoju knihu Anjel milosrdenstva. Na stretnutí členov sa okrem príjemných rozhovorov medzi sebou vymieňajú skúsenosti, rady či recepty.

Ved' ako je známe, Pán Boh dal každému z nás do vienka niečo zaujímavé, tvorivé, milé. Každý z nás má iné danosti, iné predpoklady, ale potrební sme všetci. A pretože sme kresťanskí seniori, dokážeme sa s týmito našimi talentami aj podeliť medzi sebou. A to je to, čo nás spája.

Marta Kočajdová,
predsedníčka ZKS v Nitre - Kalvárii

Zasadnutia Rady vlády pre práva seniorov

Od zdravia po striebornú ekonomiku

Rada vlády pre práva seniorov a prispôbovanie verejných politík procesu starnutia populácie sa zišla dva razy v priebehu prvého polroka 2015. Združenie kresťanských seniorov v Rade aktívne zastupujú Jozef Mikloško, Ján Uhnák, Jozef Gašpar a Miloš Nemeček.

Rada je vrcholný poradný orgán vlády SR nielen pre otázky, týkajúce sa občanov vo vyššom veku, ale aj pre čoraz závažnejšie témy, vyplývajúce z prudkého starnutia, ktoré sa týka celej Európy a vo zvýšenej miere práve Slovenska. Na oboch zasadnutiach boli na programe viaceré významné body.

Dôchodky a vekový manažment

Osobitne dôležitý bol zákon o minimálnom dôchodku, o ktorom referoval minister Ján Richter. Ide predovšetkým o to, aby po odpracovaní najmenej tridsiatich rokov nik nemal taký nízky dôchodok, aby bol odkázaný na sociálne

dávky. Takých penzistov bolo viac než tritisíc a zákonom sa toto nedôstojné postavenie odstraňuje. Stanovenie spodnej hranice dôchodku vo výške približne tristo eur zlepšuje situáciu aj viacerých ďalších a bude stáť štát okolo 30 miliónov eur ročne. Na prospešnosti tohto kroku sa zhodlo celé

politické a spoločenské spektrum. Kontroverzné bolo iba rozhodnutie, že sa v plnej miere netýka zapojených do druhého dôchodkového piliera. To bol aj dôvod, prečo prezident odmietol zákon podpísať – vládna väčšina v parlamente však jeho veto prelomila.

Na marcovom zasadnutí však boli aj dva body z iného súdka seniorskej problematiky. Patria do dynamickej, progresívnej filozofie aktívneho starnutia. Ide o vekový manažment a striebornú ekonomiku. Vekovému manažmentu sa venujeme na inom mieste Generácií, preto

iba stručne. Je nepochybné, že v súvislosti s predlžovaním aktívneho života a starnutím populácie bude stále viac ľudí pracovať aj vo vyššom veku. Vekový manažment je súborom opatrení, ako tieto otázky riešiť efektívne na prospech zamestnanca, zamestnávateľa aj celej spoločnosti. Je dobre, že sa o tom u nás intenzívnejšie hovorí – potrebné sú však už aj konkrétne kroky.

Obdobne to platí aj pre striebornú ekonomiku, teda produkty a služby, zamerané na staršiu generáciu. Vo vyspelých krajinách je to dôležitý segment, ktorý

patrí k motorom hospodárstva a súčasne zlepšuje podmienky života vo vyššom veku. Aj tu musíme konštatovať zaostávanie, ktoré vcelku logicky vyplýva z nižšieho príjmového potenciálu našich seniorov. Aj tak by však mohlo byť podstatne viac pozitívnych príkladov – navyše možnosti starších by sa mali síce pomaly, ale predsa zlepšovať. Dôležité je, aby či už vekový manažment alebo striebornú ekonomiku podporil aj štát efektívnou motiváciou.

Miloš Nemeček

Celkový pohľad na zasadnutie Rady

Z činnosti klubu ZKS Bratislava-Karlova Ves

Známky pre misie

Klub ZKS Bratislava-Karlova Ves vznikol 16. apríla 1998 z iniciatívy Ing. Ivana Kravjanského, ktorý dal dokopy viacerých členov vtedy ešte Združenia kresťanských dôchodcov (ZKD), rozptýlených v jedinej okresnej pobočke v Bratislave.

Klub bol založený po súhlasnom stanovisku starostu mestskej časti Karlova Ves B. Hollého a správcu farnosti sv. Michala Archanjela P. M. Tokarczyka OFM Conv. Zakladajúcich členov klubu bolo

22, z ktorých viacerí dnes už nežijú. Predsedom bol zvolený I. Kravjanský. Klub sa pomaly rozvíjal, a to nielen počtom členov, ktorý dosiahol cez 70 platiacich, ale najmä záberom svojej činnosti. Boli sme nápomocní pri vzťahovaní sa farnosti, najmä pri výstavbe dvoch kostolov, na Dlhých dieloch i v Karlovej Vsi, pri rozvoji mestskej časti, ale aj činnosti celého Združenia. Na jar 2002 prevzal predsedníctvo v klube Ing. Jozef Hudák, keď I. Kravjanský sa stal predsedom ZKS. J. Hudák je predsedom klubu dodnes, pre svoj vek by sa funkcie už chcel vzdať, žiaľ, nenachádza za seba náhradu. Je to problém v celom Združení nájsť náhradu za odchádzajúcich funkcionárov medzi členmi, ktorí sú schopní a ochotní dobrovoľne

prevziať starostlivosť o vedúce funkcie.

V klube máme zaužívané stretnutia každý mesiac okrem letných školských prázdnin, kedy aj my seniori viac vypomáhame v našich, často široko rozvetvených rodinách. Na stretnutia vyhľadávame a pozývame prednášateľov, ktorí sú ochotní našich členov oboznámiť a prediskutovať s nimi rôzne témy náboženské, zdravotné či sociálne, o dianí v Cirkvi, politickom i v miestnom živote a v našom Združení. Niekedy si pripravujú zaujímavé témy aj členovia nášho klubu. Okrem toho organizujeme zájazdy na spoznávanie rôznych miest, pamätihodností a histórie v našom blízkom i vzdialenejšom okolí, púte najmä do Šaštína, ale aj

Levoče a Starých Hôr, prechádzky v Bratislave a v jej okolí. Neraz prizývame aj nečlenov. V decembri pripravíme predvianočné posedenie, zaspievame si koledy aj ľudové pesničky v sprievode ústnej harmoniky, na ktorú hrá náš člen Paľko Marko. K tomu si zahryzneme koláčiky pripravené našimi ochotnými členkami a vypijeme pohárik vína. Toto stretnutie často navštívi niektorý z našich minoritov z karloveského kláštora, najmä správca farnosti p. Peter Gallik, OFM Conv.

Spomeniem ešte jednu zaujímavú činnosť, ktorú robíme už dlhší čas. Dozvedeli sme sa o nej na prednáške nami pozvaného vdp. Františka Kapušňáka, keď bol ešte riaditeľom Pápežských misijných diel (PMD) na Slovensku. Bolo to okolo roku 2004. Oboznamoval nás s významom a činnosťou PMD a spomenul, že sa zbierajú po Slovensku použité známky a tieto jednotlivci i viaceré farnosti posielajú na PMD do Bratislavy. Mnohé zo známok sú odstrihnuté zo zásielok a netriedené, treba ich oddeliť od pôvodného zostatku obalu, roztriediť podľa štátov a dodať do Ríma do centra PMD. Odtiaľ potom sa

odosielajú ako ceniny a predávajú sa záujemcom. Sú dôležitým zdrojom financií, potrebných pre činnosť v misijných oblastiach po celom svete. A na takúto činnosť pán Kapušňák nabádal našich členov. Podujal sa na to predseda

klubu a robí tak stále za pomoci viacerých členov. Z nich treba oceniť najmä dlhoročných členov klubu JUDr. Jozefa Demeka, Ing. Pavla Marku a PhDr. Martu Konrádovú, ktorí predsedovi v tom pomáhajú. Ten potom zabezpečí ich odovzdanie na PMD terajšiemu riaditeľovi vdp. Viktorovi Jakubovovi, ktorý ich odosiela do Ríma. Odhadom sa takto zozbieralo až pol milióna kusov známok. Viac razy vyslovili nášmu klubu veľkú vďaku za prínos pre PMD. Toto je teda tiež jedna z možností, do ktorej sa môžu aj ďalšie kluby ZKS zapojiť, čo veľmi odporúčame, pretože to pomáha aj takouto cestou podporiť potrebnú misijnú činnosť vo svete.

Jozef Hudák,
predseda klubu ZKS Bratislava
-Karlova Ves

Kľúčová etapa projektu EVARS

Školenia dobrovoľníkov

V priebehu prvého polroku 2015 projekt EVARS vstúpil do svojej kľúčovej etapy. Bola ňou konkrétna príprava približne stovky seniorov na úlohu dobrovoľníka.

Už na februárovom celoslovenskom stretnutí sme o tomto projekte informovali všetky kluby a ich zástupcov. Aj s nimi, najmä však predstaviteľmi pripravovaných dobrovoľníckych centier (Bratislava, východné Slovensko, Trenčín, Partizánske), sme podrobnejšie preberali konkrétnosť hlavných tém školení. V prípravnej etape medzinárodného projektu (spolu s nami sú v ňom organizácie z Dánska, Nemecka a Rakúska) vznikol základný obsah školení dobrovoľníkov.

Jeho päť modulov, teda hlavných tém bolo: Čo je projekt EVARS, Základné princípy dobrovoľníctva, Networking – teda nadväzovanie vzťahov a spolupráce, Seniori seniorom a Problematika rodiny, mládeže a medzigeneračných vzťahov. Dôležité však bolo, aby sme túto koncepciu naplnili čo najkonkrétnejšie vo väzbe na národné i lokálne potreby a špecifiká.

Dôležitá úloha samospráv

Keďže podstatou projektu je príprava, vyškolenie dobrovoľníkov v tesnej spolupráci s lokálnymi autoritami, predovšetkým miestnymi samosprávami, dôležité bolo rozvinúť túto rovinu kontaktov. Nemuseli sme začínať od nuly. Hádám niet mesta či obce, kde by naše seniorské organizácie nemali dobré vzťahy s príslušnou samosprávou. Naše pozitívne očakávania sa naplnili, u primátorky Prešova, primátorov Trenčína a Partizánskeho i starostu bratislavskej mestskej časti Ružinov sme našli veľkú ochotu a ústretosť.

V otázkach, ktoré boli pre naše školenia najdôležitejšie, majú rozhodujúcu úlohu oddelenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti o občanov. Hoci ich aktivity v lokálnych podmienkach sa do istej miery rôznia, kompetencie sú v zásade zhodné a vychádzajú zo zákonov a všeobecných záväzných nariadení. Z hľadiska najmä seniorov sú veľmi významné úlohy samosprávy v oblasti sociálnych služieb a tiež posudzovanie zdravotného stavu v tejto súvislosti.

Všetky samosprávy poskytujú domáce opatrovateľské služby. V rozličnej miere a podobe tiež prevádzkujú zariadenia sociálnych služieb. O tom všetkom sa veľa konkrétneho dozvedeli účastníci školení. Nie iba pre vlastnú informovanosť, ale hlavne aby vedeli poradiť a pomôcť v rámci svojich komunít. To je hlavná úloha tohto projektu. A môže nás veľmi tešiť, že sme v jeho rámci dokázali získať a vyškoliť okolo stovky seniorov – dobrovoľníkov.

Spolupráca generácií

Na lokálnej úrovni je ešte aj viacero ďalších inštitúcií, ktoré sa ukázali ako cenné pre školenia dobrovoľníkov a ich témy. Na poprednom mieste Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Často sa ten názov skrakuje na úrad práce – pre nás však bola dôležitejšia jeho druhá časť, problematika sociálnych vecí a rodiny. V každom zo školení sa kompetentní pracovníci veľmi ústretovo zapojili a priblížili našim seniorom množstvo dôležitých informácií, ktoré budú môcť v dobrovoľníckych aktivitách využiť.

Keďže sme Združenie kresťanských seniorov, nuž logické bolo zapojenie duchovných do série prednášok. Majú

množstvo skúseností z práce s ľuďmi, rodinami a všetkými generáciami a ochotne sa s nimi podelili. Ich vystúpenia však mali širší duchovný rozmer.

O dobrovoľníctve hovorili skutoční znalci z dobrovoľníckych centier (Bratislava, Prešov), z organizácie IUVENTA (Trenčín) a Informačného centra mladých (Partizánske). Priblížili zákon o dobrovoľníctve, práva a povinnosti dobrovoľníkov a priblížili viaceré príklady a aktivity z praxe. A hoci sa na prvý pohľad mohlo zdať, že ide najmä o iniciatívy mladých, ukázalo sa množstvo medzigeneračných prienikov a možností vzájomnej spolupráce.

Napokon takúto charakteristiku možno pripísať aj pracovnej skupine, ktorá tieto školenia organizačne i obsahovo zabezpečovala. Všade sa veľmi aktívne zapojil predseda ZKS Jozef Mikloško a prirodzene dôležitá úloha patrila manažérovi projektu Milošovi Nemečkovi. Pestré generačné i odborné zloženie vytvárali Mária Kováčová, Saša a Daniel Mikloškovci, Tibor Balberčák. Ohlasy na školenia boli veľmi pozitívne. Teraz ide o to, prínos školení, celého projektu EVARS a seniorov – dobrovoľníkov čo najviac využiť v praxi.

Miloš Nemeček

Foto: Anna Ševčíková
klub ZKS Partizánske

Najstaršou účastníčkou školení v Partizánskom bola pani Mária Šusterová, ktorá má už viac než 81 rokov. Iba o pár rokov mladšie, narodené v rokoch 1937 až 1939, sú Anna Lukáčová, Matilda Orolínová a Helena Hrazdilová, ktoré sú na fotografii – a ich úsmev svedčí, že so školeniami boli veľmi spokojné.

Letná akadémia ESU vo Viedni

Európska únia seniorov (ESU), najväčšia organizácia staršej generácie na kontinente, usporiadala ako každý rok vo Viedni letnú akadémiu pre vedúcich funkcionárov.

Dodajme, že ESU združuje 37 členských organizácií, blízkych Európskej ľudovej strane /EPP/ z 27 krajín a zastrešuje tak viac než jeden a štvrt milióna seniorov. Jej členom je Združenie kresťanských seniorov Slovenska a naši reprezentanti sa aj teraz letnej akadémie aktívne zúčastnili.

Vo Viedni prebehlo tiež zasadnutie výkonného výboru ESU.

Z viacerých bodov programu podčiarknime, že na jeseň oslávi ESU svoje dvadsiate výročie – teda zhodné jubileum ako ZKS.

V popredí bezpečnosť

Letná akadémia má vždy v popredí významnú aktuálnu tému – teraz ňou bola bezpečnosť pre občanov Európy. Téma viac než naliehavá tvárou v tvár situácii na východe Ukrajiny, terorizmu na čele s vyčíňaním Islamského štátu a príchodom imigrantov. Z množstva veľmi kompetentných vystúpení spomeniem iba tri.

Rakúska ministerka vnútra Johanna Mikl-Leitnerová hovorila veľmi konkrétne o tom, ako jej krajina zvláda nápor utečencov. Podčiarknime, že naši susedia

vždy boli veľmi otvorení k všetkým, čo potrebovali pomoc – spomeňme na Československo 1968. Na rovnakých miestach, ako vtedy /napríklad známy tábor Traiskirchen/ dnes zažívajú nevídaný nápor zúfalých ľudí z iných častí sveta.

Rakúsko patrí v téme imigrácie popri Švédsku k najaktívnejším a je už na hranici svojich možností. Od začiatku roku prijalo viac než 40 tisíc utečencov, do konca roku to bude 70 tisíc. Nečudo, že v tejto situácii sa ministerka vyjadrila kriticky

k postoju niektorých štátov vrátane Slovenska či Českej republiky. Čiastočne to zmierňuje naša ochota dočasne prichýliť 500 z týchto utečencov. Mikl – Leitnerová napriek vyhrotenému problému podčiarkovala nevyhnutnosť racionálneho spoločného postupu krajín EÚ – a predovšetkým nevyhnutnosť zamerať sa na riešenie situácie priamo na miestach konfliktov, utrpenia a biedy.

Svet a Európa

Podobne koncepčne a mimoriadne otvorene hovoril predseda zahraničného výboru Európskeho parlamentu Elmar Brock. Skúsený a vplyvný nemecký kresťanský demokrat si neodpustil kritické slová na adresu predchádzajúcich amerických administratív a postupu napríklad v Iraku a Líbyi bez dôkladného zváženia dôsledkov a ďalších krokov. Ako kľúč tiež vidí najmä rozvojovú a humanitárnu pomoc priamo tam, kde je to najnaliehavejšie. EÚ má dnes na celosvetovej pomoci približne dvojtretinový podiel –

tá však musí byť globálne oveľa koordinovanejšia, systémovejšia a efektívnejšia.

Súčasťou bezpečnosti európskeho občana a osobitne seniora je sociálny rozmer jeho života. Na to sa sústredil podpredseda ESU Heinz K. Becker, ktorý súčasne zastupuje rakúskych i európskych seniorov ako poslanec Európskeho

parlamentu. Aktuálnou úlohou sa stáva nastavenie minimálnych sociálnych štandardov, pričom zďaleka nejde iba o dôchodky, ale komplexné ponímanie. Za kľúčovú označil zdravotnú starostlivosť – a pri pohľade na situáciu u nás s ním treba vrelo súhlasiť.

Dožívame sa čoraz vyššieho veku, starnutie Európy je nezvratným faktom. Súčasťou toho je nevyhnutne postupné zvyšovanie veku odchodu do dôchodku, platí to aj pre Slovensko. Rozhodujúce je, aby pribúdajúce roky – či už v práci, alebo na zaslúženom odpočinku – boli prežité v zdraví a naplnené pozitívnym obsahom pri spojení spoločenskej podpory i osobnej spoluzodpovednosti. Treba mu pritakať aj v tom, že dlhší zdravý život nie je hrozba, ale veľký úspech. Zásadnou výzvou je, akým obsahom sa bude naplňať.

Miloš Nemeček

Celoslovenské semináre v roku 2015

ZKS každý rok organizuje celoštátne semináre na aktuálne témy. Na tento rok pripadajú dva. Prvý prebehol vo februári, druhý sa uskutoční koncom augusta.

V dňoch 23. – 24. 2. 2015 v spolupráci s Nadáciou Konrada Adenauera v Bratislave prebehol prvý seminár Minulosť, prítomnosť a budúcnosť ZKS, počas ktorého sa pripomenulo aj 20. výročie založenia Združenia kresťanských seniorov Slovenska.

20. výročie ZKS

Po úvodnom referáte predsedu ZKS Jozefa Mikloška, nasledoval blok referátov k témam:

- Zhodnotenie činnosti ZKS za r. 2014 (J. Uhnák)
- Finančná situácia ZKS za rok 2014 (V. Čeplíková)
- Zhodnotenie časopisu Generácie za rok 2014 a príprava Generácii na rok

2015 (M. Nemeček)

- Spolupráca s Fórom kresťanských inštitúcií (J. Uhnák)
- Činnosť ZKS v Rade vlády pre seniorov (M. Nemeček)
- Plán aktivít ZKS Slovenska na rok 2015 (J. Mikloško)
- Medzinárodná spolupráca ZKS (J. Mikloško – spolupráca s Európskou úniou seniorov v Bruseli a s krajinami V4, účasť na medzinárodnej konferencii vo Viedni, júl 2015 a spoluúčasť na projekte EVARS).

Seminár pokračoval panelovou diskusiou na tému 20. výročie ZKS, radosti a starosti, ktorej panelisti boli J. Mikloško, M. Nemeček a M. Gregušová.

V druhý deň podujatia, 24. 2. 2015, sa uskutočnil spomienkový a hodnotiaci blok práce ZKS s 5 referátmi (J. Mikloško, I. Kravjanský, J. Hudák, R. Palkovičová, A. Dupal). Ďalej sa rokovalo o príprave publikácie a konferencie k 20. výročíu ZKS a o účasti ZKS na medzinárodnom projekte EVARS (M. Nemeček). Závery seminára s odporúčaniami pre Valné zhromaždenie ZKS v roku 2015 predniesol Jozef Mikloško. Seminár, ktorého sa zúčastnilo 50 členov ZKS zo všetkých regiónov Slovenska, splnil svoj účel. Vyslovujeme srdečné poďakovanie Nadácii Konrada Adenauera v Bratislave za finančnú podporu a jeho spoluorganizovanie.

Rok rozvoja

Druhý celoštátny seminár ZKS sa uskutoční s názvom Európsky rok rozvoja v SR a problém migrácie. Bude na Katolíckej univerzite v Ružomberku v dňoch 27.–28. 8. 2015. Spolupracujúce organizácie budú Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, Nadácia Antona Tunegu a Nadácia Konrada v Bratislave.

Po úspešnom Európskom roku aktívneho starnutia a medzigeneračnej solidarity je v roku 2015 v EÚ vyhlásený Európsky rok rozvoja (ERR). Jeho cieľom je zvýšiť povedomie verejnosti o rozvojovej spolupráci a solidarite, pričom v popredí bude aj problematika nelegálnej migrácie v Európe.

Na svete dnes žije asi 1,3 miliardy ľudí v extrémnej chudobe, mnohí trpia podvýživou, nemajú prístup k zdravotnej starostlivosti, liekom, pitnej vode a k základnému vzdelaniu. Pre vojny a nepokoje vo vlastných krajinách mnohí z nich utekajú a zachraňujú si holé životy. Podľa výsledkov prieskumu Eurobarometer (2013) až 77% občanov SR považuje za dôležité pomáhať ľuďom v chudobných krajinách. ERR dáva príležitosť zhodnotiť, čo sa v rozvojovej agende dosiahlo a aké sú vízie na ďalšie roky. Predstavuje to jedinečnú príležitosť na rozsiahlu verejnú diskusiu o globálnom rozvoji a pomoci. Hlavný dôraz sa bude klásť na solidaritu, spravodlivosť, rozvojové politiky, udržateľný rozvoj a pomoc a prijatie migrantov, najmä azyľantov.

Slovensko ako súčasť EÚ a OECD prispieva ku globálnemu rozvoju, pričom aktivity rozvojovej spolupráce podporuje asi 64 miliónov eur ročne so zameraním na projekty v Keni, Južnom Sudáne, Afganistane, Moldavsku a v krajinách západného Balkánu a Východného partnerstva. Do týchto aktivít sa zapája štát, súkromný sektor, cirkvi a občianske organizácie. Veľmi dôležité je propagovať

toto úsilie v širokej verejnosti, aj medzi seniormi, ktorých je u nás asi 1,3 milióna.

Cieľom seminára bude informovať najmä seniorov o problémoch a možnostiach našej rozvojovej pomoci. Aktívne na ňom vystúpia reprezentanti Informačnej kancelárie EP v Bratislave, Zastúpenia EK na Slovensku, slovenskí europoslanci a poslanci NR SR, predseda ZKS a ďalší zástupcovia organizácií, ktoré sa venujú rozvojovej pomoci. Hlavné texty referátov budú publikované v časopise Generácie a na internetovej stránke ZKS. Seminára sa zúčastní asi 100

členov Združenia kresťanských seniorov a pozvaných hostí.

Jozef Mikloško
Foto: Anna Ševčíková

Učíme deti brániť sa šikanovaniu.

Takmer polovica opýtaných žiakov priznala, že boli obeť šikanovania na školách.

DRUHÝ KROK je projekt, vďaka ktorému sa o šikanovaní a agresivite na školách hovorí a hľadá sa účinné riešenie.

Druhý krok pomáha:

- Znižovať šikanovanie a násilie v školách
- Zlepšovať spoluprácu školy a rodiny
- Zvyšovať toleranciu k odlišnostiam v školách

„DRUHÝ KROK“ ROBÍ KAŽDÚ ŠKOLU LEPŠOU!
Vďaka podpore spoločnosti GSK Slovensko sa podarilo v roku 2014 rozšíriť projekt na 54 slovenských škôl. V súčasnosti tak projekt funguje už na takmer 160 základných školách. Každá škola sa môže zapojiť!

Projekt Druhý krok získal v roku 2015 ocenenie Via Bona v kategórii Dobrý partner komunity.

www.druhykrok.eu

Partner projektu

Odborný garant

Vhodné podmienky pre starších pracovníkov

Vekový manažment na Slovensku

„Zatiaľ čo v rámci EÚ bude v dôsledku starnutia populácie v roku 2050 chýbať 15 % pracovnej sily, na Slovensku to bude až 21 %. Zamestnávateľia by teda už teraz mali myslieť na to, ako vytvoriť vhodné podmienky na prácu starnúcej populácie a motivovať starších zamestnancov k čo najdlhšiemu zotrvaní v pracovnom živote.“

Tieto slová, ktorými sa v kľúčovom strategickom dokumente, Národnom programe aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, začína časť, venovaná vekovému manažmentu, približujú jeden z kľúčových dôvodov, prečo je vekový manažment vôbec a na Slovensku osobitne taký dôležitý.

Fínska a česká inšpirácia

Vekový manažment – Age Management – vznikol už začiatkom osemdesiatych rokov dvadsiateho storočia vo Fínsku ako odpoveď na tamjší demografický vývoj a prudké starnutie populácie. Kľúčovú úlohu pri tom zohral Fínsky inštitút pracovného zdravia /Finnish Institute of Occupational Health/ a konkrétne predovšetkým profesor Juhani Ilmarinen. Pod jeho vedením vznikol komplexný systém vekového

manažmentu a ako jeho konkrétny nástroj Index pracovnej schopnosti (WAI – Work Ability Index).

V roku 2008 bola na Slovensku vo vydavateľstve Príroda vydaná jeho kniha Ako si predĺžiť aktívny život. Tá bola jedným z impulzov aby sa zásady vekového manažmentu postupne začali aplikovať v susednej Českej republike. V roku 2010 sa práve v spolupráci s Fínskym inštitútom pracovného zdravia začal realizovať medzinárodný projekt Stratégia Age Managementu v Českej republike. Na ten teraz nadväzuje projekt Implementácia Age Managementu v Českej republike.

Po niekoľkoročných kontaktoch sa práve českí priatelia stávajú dôležitými partnermi pre snahu aplikovať vekový manažment na Slovensku. Má to svoju

jednoznačnú logiku nielen v jazykovej blízkosti, ale aj v tom, že české spoločenské, ekonomické a sociálne realie umožňujú bezprostrednejší prenos poznatkov o vekovom manažmente z najvyspelejších krajín.

Úspešná konferencia

Štartovacím podnetom pre túto konkrétnu spoluprácu sa stal okrem iného projekt Je najvyšší čas na vekový manažment, realizovaný OZ Bagar s finančnou podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd. Jeho vrcholom sa koncom februára tohto roku stala úspešná konferencia s kvalitnou a reprezentatívnou zostavou rečníkov a viac než stovkou účastníkov.

Jej názov – Vekový manažment a Národný program aktívneho starnutia – i skutočnosť, že prebehla pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR a predsedu Rady vlády pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie Jána Richtera – napovedajú, že bola zasadená do širších súvislostí stratégie aktívneho starnutia na Slovensku.

Predstavitelia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, seniorských organizácií, zamestnávateľia a odborníci z oblasti ľudských zdrojov na nej hovorili o zamestnávaní vo vyššom veku vo svetle demografických trendov a starnutia

populácie. Na úvod konferencie vystúpil štátny tajomník MPSVaR Branislav Ondruš. Experti z Českej republiky priblížili svoje skúsenosti z tejto oblasti.

V záverečnom diskusnom bloku vystúpili tiež zástupcovia podnikateľských a zamestnávateľských štruktúr a diskutovali o súčasnom stave zamestnávania starších a možnostiach zavádzania vekového manažmentu na Slovensku. Veľmi aktívne vystupovali tiež predstavitelia a členovia seniorských organizácií.

Aktívny prístup ZKS

Najpočetnejšie zastúpenie malo práve Združenie kresťanských seniorov Slovenska. A medzi hlavnými rečníkmi bol jeho predseda, poslanec Národnej rady SR Jozef Mikloško. Okrem iného podčiarkol, že demografický trend prudkého starnutia populácie a s tým spojené problémy majú nielen ekonomický, ale aj morálny rozmer.

Položme si otázku, prečo pre organizáciu staršej generácie, akou je ZKS, má význam zaoberať sa témou vekového manažmentu.

Súčasný progresívny a dynamický prístup k seniorom a aktívnemu starnutiu smeruje k podpore dvoch línii, stojacich akoby na opačných koncoch časovej línie aktívneho starnutia, ktoré však na seba nerozlučne nadväzujú.

Tou prvou je téma zamestnancov, pričom sa to týka nielen pracovníkov nad 50 rokov, ale aj mladších. Vekový manažment sa zaoberá všetkými – od toho, ako pomáhať mladým pri nástupe do práce, ako zvládať situácie strednej generácie, ktorá sa musí popri zamestnaní starať nielen o deti, ale aj starnúcich rodičov až po najčastejšie zameranie na starších. Ide o to, aby zamestnávateľ hľadal spôsob, ako využiť ich prednosti, ku ktorým patrí najmä kvalifikácia, skúsenosť a lojalita voči firme a vytvoril podmienky, ktoré dokážu čo najviac eliminovať zníženie pracovných schopností, spôsobené vekom. Na druhej strane pracovník by sa mal udržiavať v čo najlepšej fyzickej aj psychickej kondícii a inovovať svoje znalosti a zručnosti. To vedie k tomu, že zamestnávateľ aj zamestnanec sú spokojní – a starší pracovník má dobrý pocit, chuť a motiváciu pracovať čo najdlhšie.

Prieskumy ukazujú, že vekový manažment má priaznivý dopad na toho, ktorý bol zapojený, aj po skončení pracovnej kariéry. A tí, čo sú už v dôchodku, majú totožný záujem – pre udržateľnosť dôchodkového systému je nevyhnutná aktívnejšia účasť starších na trhu práce.

Ako zhmutie možno povedať, že to, že žijeme dlhšie, prináša nielen problémy, ale je aj významným úspechom a veľkou výzvou. Odpoveďou je stratégia aktívneho starnutia a jej dôležitou súčasťou je práve vekový manažment.

JP/MN

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva zahraničných vecí
a európskych záležitostí SR v rámci
dotačného programu Podpora a ochrana
ľudských práv a slobôd.

Za obsah tohto dokumentu
je výlučne zodpovedné
Občianske združenie Bagar.

Športový deň v Partizánskom

Klub kresťanských seniorov Partizánske–mesto v úzkej a úspešnej spolupráci so základnou a materskou školou na Veľkej okružnej v Partizánskom usporiadal športový deň. Podujatie sa mohlo uskutočniť vďaka výdatnej pomoci sponzorov vrátane mesta Partizánske.

Bežeckých pretekov, ktoré sa bežali zväčša po nábreží rieky Nitry smerom k letisku a naspäť, sa zúčastnilo 23 bežcov z mesta a blízkeho okolia. Kresťanských seniorov súťažilo viac ako sedemdesiat. Podujatie, ktorému prišlo aj počasie, sa okrem menších chybičiek vydarilo. Účastníci si pochutnali na výbornom guláši, ktorý navarili členky klubu ZKS Partizánske-mesto na čele s Tonkou Husárovou a Betkou Fraňovou. Z úst viacerých účastníkov bolo počuť, že je to pekné podujatie a kvitovali snahu usporiadateľov niečo také zrealizovať. Podujatie navštívili viacerí hostia, medzi ktorými nechýbali poslanci mestského zastupiteľstva Ing. Tomáš Merašický a Ľubomír Beňo.

Toto športové podujatie malo dve časti. Jednak prvý ročník bežeckých pretekov o pohár Združenia kresťanských seniorov na 10 a 4 km so štartom a cieľom v areáli školy na Veľkej okružnej. Pretekalo sa v troch kategóriách mužov a žien, hlavná kategória bola seniory nad 60 rokov. Druhou časťou podujatia boli športové hry kresťanských seniorov, ktorých sa zúčastnili kluby ZKS z Trenčína, Považskej Bystrice, Banskej Bystrice, Pruského, Dubnice nad Váhom, Bratislavy a Partizánskeho.

so ziskom 4 zlatých, 2 strieborných a 3 bronzových medailí. Čo do počtu medailí bol najúspešnejší klub z Trenčína so ziskom desiatich, ale mali iba dve prvé miesta.

Výbor klubu, organizačný výbor oboch častí podujatia chce poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na

Vydarené podujatie

Medzi súťažiacimi bol aj predseda ZKS a poslanec NR SR Jozef Mikloško. Pretekári súťažili v šiestich ženských aj mužských disciplínach. Najúspešnejším klubom v súťažiach bol klub z domáceho Partizánskeho

realizácii športového dňa. Úprimná vďaka patrí pani riaditeľke školy pani Beňuškovej, pani Medekovej, tiež pánovi školníkovi s manželkou za ich veľkú ochotu. Vďaka patrí tiež všetkým sponzorom, vrátane mesta Partizánske, ktorí na podujatie prispeli či už finančne alebo vecnými cenami. Nech im prostriedky, ktoré na toto podujatie venovali, nikdy nechýbajú. Vďaka patrí tiež príslušníkom Mestskej polície pri zabezpečení bežeckých pretekov. Ďakujeme všetkým účastníkom za ich férové zápolenia a veríme, že si odniesli z podujatia priaznivé spomienky. Seniori ukázali, že aj pri svojom veku vedú športovo zápoliť a majú v sebe ešte športového ducha. Športu zdar.

Výsledky bežeckých pretekov

Muži do 40 rokov 10 km

1. Michal Lajcha

40:08 min.

Žarnovica

2. Šimon Mentel

50:20 min.

Partizánske

3. Peter Petrik

53:10 min.

Partizánske

Muži nad 40 rokov 4 km

1. Martin Čepko

17:25 min.

Muži nad 40 rokov 10 km

1. Jozef Števíca

40:09 min.

Partizánske

2. Dušan Ďuračka

43:24 min.

Partizánske

3. Miroslav Michálek

44:54 min.

Partizánske

Ženy do 40 rokov 10 km

1. Simona Galisová

50:20 min.

Nedanovce

2. Katarína Balážová

50:21 min.

Brodzany

3. Marta Bajlová

57:44 min.

Partizánske

Ženy do 40 rokov 4 km

1. Romana Ondrušová

17:42 min.

Partizánske

2. Petra Šlosárová

18:15 min.

Partizánske

3. Eva Baričáková

20:57 min.

Malé Uherce

Seniori nad 60 rokov muži 10 km

1. Anton Dobrodenka

Pruské

2. Peter Špánik

Partizánske

3. Jozef Kollár

Partizánske

Seniori nad 60 rokov 4 km muži

1. Henrich Kollár

Partizánske

Seniori nad 60 rokov 4 km ženy

1. Božena Kollárová

Partizánske

Športové hry seniorov

Skok do diaľky z miesta muži

1. Jozef Gašpar

Pruské

2. Ivan Kubela

Trenčín

Beh na 500 muží

1. Anton Dobrodenka
Pruské
2. Jakub Gansarčík
B. Bystrica
3. Stanislav Husár
Partizánske

Hod medicimbalom muží

1. Jozef Gašpar
Pruské
2. Jozef Peciar
Partizánske

3. Stanislav Grejták

Pov. Bystrica

Hod na basketbalový kôš muží

1. Július Kaločai
Banská Bystrica
2. Anton Dobrodenka
Pruské
3. Jozef Mikloško
Bratislava

Stolný tenis muží

1. Július Kaločai
B.Bystrica

2. Jozef Mikloško

Bratislava

3. Tibor Kepencay

Bratislava

Kop na futbalovú bránu muží

1. Dušan Šebo
Partizánske
2. Ján Tinka
Trenčín
3. Anton Kajaba
Partizánske

Kop na futbalovú bránu ženy

1. Helena Mendelová
Partizánske
2. Kristína Grejtáková
Pov.Bystrica
3. Anna Lexmanová
Trenčín

Hod do basketbalového koša ženy

1. Božena Kollárová
Partizánske
2. Elena Straková
Trenčín
3. Janka Dobrodenková
Pruské

Stolný tenis ženy

1. Málka Hotová

Banská Bystrica

2. Mária Chrenová

Trenčín

3. Darina Tinková

Trenčín

Skok do diaľky z miesta ženy

1. Božena Plášková

Trenčín

2. Kristína Grejtáková

Pov.Bystrica

3. Mária Měchurová

Partizánske

Beh na 250m ženy

1. Božena Kollárová

Partizánske

2. Mária Koprivňanská

Trenčín

3. Božena Plášková

Trenčín

Hod kriketovou loptičkou ženy

1. Jozefína Drhová

Trenčín

2. Helena Mendelová

Partizánske

*Stanislav Husár,
predseda klubu ZKS
Partizánske-mesto*

Pozvanie do Nitry

Už 12. Kalvárske olympijské hry seniorov, ale aj ich detí a vnukov, sa uskutočnia v sobotu 5. septembra 2015 v Nitre pod Kalváriou. Po doobedňajšom futbale Kalvária: Stračia cesta, stolnom tenise a súťaži o kráľa strelcov, bude popoludní strelba šlajdrom, lukom, šípky, guľky, autíčka bez báz a možno aj skok do reči, skok do truhly a bangidžamping z veže kostola. Kto prežije, je pozvaný do Misijného domu na posedenie starých kamarátov z Mokrej štvrte. Stretnutie sa ukončí tradične Internacionálou a bude pokračovať na tajnom mieste, o ktorom nevie ani SIS.

J. Mikloško

Po stopách Ľudovíta Štúra

200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra bol dostatočný dôvod na to, aby Územné centrum ZKS 03 Trenčín zorganizoval exkurziu na miesta spojené s jeho menom. Exkurzii predchádzala prednáška „Rodina Štúrova a Trenčín“. Prednáška zaujala a preto sa výbor ÚC rozhodol navštíviť niektoré miesta.

Prvou zastávkou bol Uhrovec – miesto narodenia Ľudovíta Štúra. Čakala nás sprievodkyňa s pekným výkladom o Ľ. Štúrovi, o jeho rodičoch, o Zay-uhrovskom panstve. Aby sme poznali aj históriu obce, jej ľudí, remeselníkov, manufaktúry, osudy významných ľudí tohto kraja, navštívili sme miestne múzeum. Milo sme boli prekvapení pripravenosťou Uhrovca na slávnosti k tomuto výročiu. Všade bol poriadok, čistota, milí ľudia. Cestou do Modry sme sa zoznamovali s miestami tohto kraja, ktoré boli Štúrovi blízke, napr. Horné Ozorovce (miesto, kde sa pri úmrtí Ľ. Štúra konala bohoslužba, lebo v Uhrovci bola zakázaná), Dolné Držkovce (rodisko Mikuláša a Ľudovíta Dohnányho – priateľov Ľudovíta Štúra a účastníkov povstania), Dežerice (v obci žila rodina Kiššová, z ktorej pochádzali krstní rodičia všetkých detí rodiny Štúrovej), Bánovce nad Bebravou...

Ďalšou zastávkou bola Modra –

hrob Ľudovíta Štúra a jeho brata Karola a Múzeum Ľ. Štúra. Cestou do Trenčína sme sa zastavili v Čachticiach – v mieste, kde sa konala 4. sednica spolku Tatrin a napokon v Zemianskom Podhradí, v ktorom ako farár pôsobil Ľudovítov brat Samuel, ktorý je tu aj pochovaný.

Touto exkurziou si seniori nášho územného centra pripomenuli všetko to, o čom sa učili v škole o najvýznamnejšej osobnosti moderných slovenských dejín. Sme presvedčení, že hovorili so svojimi deťmi a vnúčatami o navštívených miestach, o krokoch, udalostiach, osobnostiach, ale

najmä o Ľudovítovi Štúrovi, lebo toto všetko si náš národ musí zachovať v myšliach aj srdciach.

Ďakujeme Trenčianskemu samosprávnemu kraju za poskytnutie dotácie, zásluhou ktorej sa mohla exkurzia uskutočniť.

Mgr. Mária Kubelová

Na návšteve Štrasburgu

Na pozvanie poslankyne Európskeho parlamentu Anny Záborskej návštívila skupina aktivistov ZKS Štrasburg. Po príchode v ranných hodinách nás privítal Ing. Vladimír Záborský, ktorý nás po celý pobyt sprevádzal.

Krátka zástavka pri makete mesta Štrasburg s podrobným výkladom. Pokračovanie návštevou Katedrály Le Notre Pére s výstupom na platformu katedrály, na pravé poludnie orloj v katedrále a premietanie filmu. Po obede nasledovala

plavba loďou BATORAMA okolo historického centra a k európskym inštitúciám. Mali sme možnosť porovnať architektúru Francúzska a Nemecka.

Na druhý deň bola návšteva Európskeho parlamentu, brífing

a diskusia v miestnosti s pani poslankyňou EP Annou Záborskou a zástupcom Oddelenia návštev EP. Z návštevnického salónu i balkóna rokovacej sály sme sa mohli zúčastniť na rokovaní EP, vidieť naživo prácu poslancov. Každý z účastníkov mal k dispozícii rokovací poriadok v slovenskom jazyku. Po spoločnom obede s pani Záborskou nasledovala prechádzka okolo európskych inštitúcií Európskeho súdu pre ľudské práva, Rady Európy...

Pri odchode prišli sa s nami rozlúčiť pani Záborská s manželom, ktorým patrí úprimné poďakovanie. Boli sme veľmi spokojní a vďační za možnosť zúčastniť sa návštevy. Približujú ju fotografie pri tomto článku i na obálke časopisu.

Foto: Jozef Vaňo

Podakovanie učiteľom Ružinova

*Človek sa môže stať človekom len pomocou výchovy,
nie je ničím, iba tým, čím ho urobí výchova.*

Ján Amos Komenský

Nádherne pripravená spoločenská miestnosť hotela Nivy sa rozozvučala veselými hlasmi pozvaných učiteliek a učiteľov. V rukách si niesli bielu ružu, ktorou ich pri vstupe vítali starosta mestskej časti Bratislava-Ružinov Dušan Pekár a vicestarosta Marián Gajdoš. Konala sa tu totiž ďakovná

ich pedagogickú činnosť stále vidieť a cítiť na každom kroku ich seniorského života.

Do pripravených váz zastoknuté ruže vytvorili krásne ozdobné kytice, spríjemňujúce už i tak komfortnú atmosféru. Túto ešte viac oživilo

slávnosť, ktorou si vedenie mestskej časti Ružinov ocenilo najlepšie učiteľky materských a základných škôl v tomto obvode. Zaujímavé na tomto oceňovaní bolo, že sa nezabudlo ani na učiteľky-seniorky, ktoré sa už s aktívnym učiteľovaním rozlúčili, avšak

starosta uviedol vynikajúcu speváčku, šansonieku Andreu Zimányovú s klaviristom Erikom Dimitrovom. A začalo sa skutočné a nefalšované duchovné oceňovanie.

Po odspievaní viacerých šansónov pristúpili starosta a vicestarosta k odovzdávaniu vecných darov. Medzi ocenenými učiteľkami-seniorkami bola aj dlhoročná členka Združenia kresťanských seniorov, predsedníčka klubu ZKS Bratislava-Trnávka a tiež predsedníčka klubu Slovenskej jednoty dôchodcov Trnávka, bývalá učiteľka ZŠ Vrútocká, pani **Terézia Černajová**. Gratulujeme jej k tomuto oceneniu, tešíme sa s ňou a veríme, že nebolo posledné. Za neúnavnú prácu v sociálnej oblasti, za aktivitu, iniciatívu, pomoc, dobré slovo, za všetku tú obetavú činnosť v rámci seniorských organizácií a najnovšie aj v oblasti dobrovoľníctva jej vyjadrujeme obrovskú vďaku a pripájame sa tak k Miestnemu úradu Bratislava-Ružinov, vedeniu ZŠ Vrútocká a k žiakom, ktorí si pani učiteľku vážia a často na ňu v dobrom spomínajú.

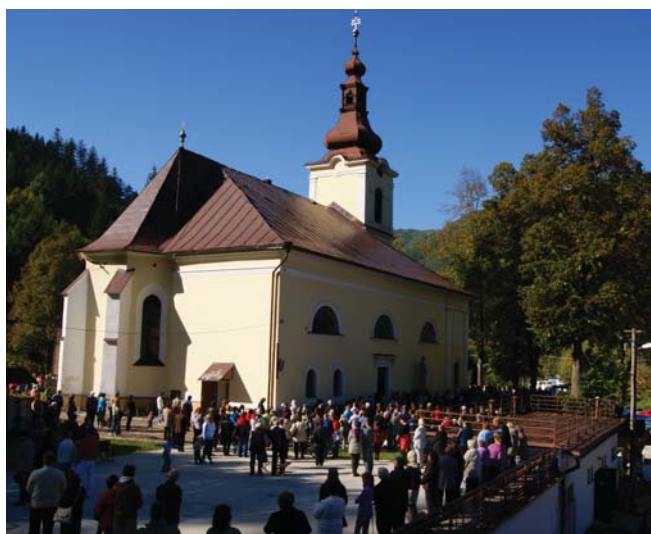
*Milá Terka, aby z Tvojej
tváre nikdy nezmizol tento
radostný úsmev!*

Text a foto: Anna Ševčíková

Púť na Staré Hory

Seniori Slovenska sa každý rok na pútnických miestach jednotlivých krajov stretávajú so svojimi biskupmi. Tak to bolo aj na Starých Horách.

zúčastnili aj seniori mimo nášho kraja. Z Ústredia Združenia kresťanských seniorov Slovenska bol prítomný Ing. Uhnák, podpredseda ZKS.

Pútnikov privítal Oto Malatinský. Pred svätou omšou sa zástupcovia jednotlivých klubov pomodlili slávnostný

Náš krajský koordinátor Ing. Oto Malatinský a otec biskup Marián Chovanec sa dohodli na peknom termíne stretnutia – v deň 98. výročia prvého Zjavenia Panny Márie trom deťom vo Fatime. Účasť bola chvályhodná. Púte sa

ruženec. Mali sme možnosť aj svätej spovede, nakoľko boli prítomní viacerí kňazi, za čo im patrí vďaka.

Svätú omšu celebroval otec biskup Marián Chovanec za asistencie štyroch kňazov a diakona. V homílii otec biskup vyzdvihol dôležitosť nás, seniorov, potrebu našich príkladov pre mladých a význam našich modlitieb. Podrobne rozobral aj tajomstvá Zjavení Panny Márie vo Fatime.

Ako každý rok, všetky kluby nášho kraja priniesli na obetovanie obetné dary – tortu, víno a syr.

Po svätej omši sme sa spoločne pomodlili krížovú cestu, ktorej vedením bývame poverení my, členovia ZKS z Krupiny. Snažíme sa vybrať text priliehavý starým, chorým a trpiacim, za čo sa nám od zúčastnených dostáva uznanie.

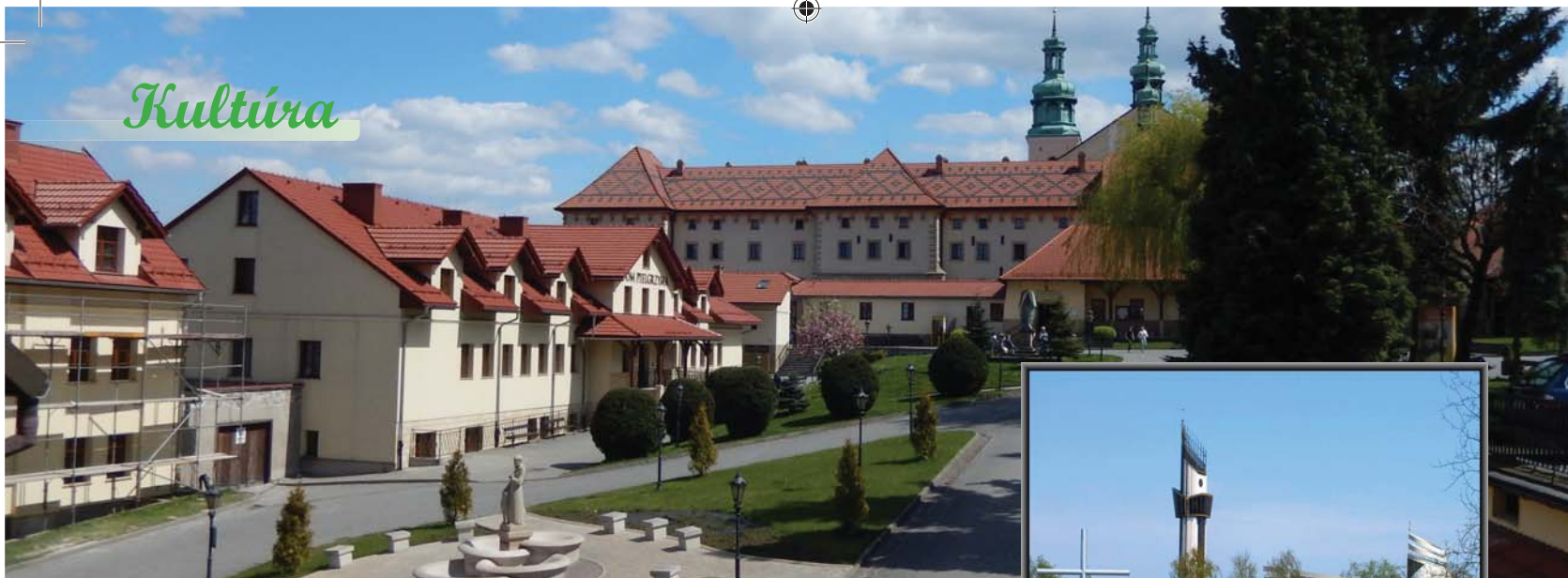

V záverečnom príhovore pán Malatinský poďakoval otcovi biskupovi a odovzdal mu kyticu, nám všetkým poďakoval za účasť. Prehovoril aj pán Uhnák, poďakoval za zorganizovanie púte a za účasť. Oboznámil nás so stretnutiami seniorov v Levoči a v Šaštíne.

Po individuálnych modlitbách a prosbách k Starohorskej Panne Márii sme sa vydali na cestu domov s nádejou, že sa stretneme zase o rok.

Elena Machovičová,
členka klubu ZKS Krupina

Nebojte sa!

Tak sa nám prihováral, tak nás povzbudzoval, tak nás pozdvihoval, tak nás očisťoval...

Na púť do Krakova a Wadovíc, rodiska Karola Józefa Wojtyły, najväčšieho Poliaka, aký sa kedy narodil, sme sa vybrali pri príležitosti 10. výročia úmrtia tohto mimoriadneho človeka, lietajúceho pútnika zbližujúceho národy a náboženstvá, pápeža Jána Pavla II. Púť pod záštitou Združenia kresťanských seniorov Slovenska zorganizoval Klub Bratislava-Petržalka v úzkej spolupráci s pánom kaplánom z Kostola svätej rodiny Radovanom Rajčákom.

Wadowice

Mesto Wadowice leží päťdesiat kilometrov od Krakova. Jeho história siaha až do 13. storočia, kedy patrilo významnému rodu Piastovcov. Možno povedať, že jeho dejiny boli v priebehu storočí veľmi pohnuté, avšak do povedomia ľudí celého sveta

sa Wadowice dostali až v posledných desaťročiach.

Najvyhladávanším objektom sa stal rodný dom Karola Józefa, neskoršieho pápeža Jána Pavla II., kde sa 18. 5. 1920, v byte na poschodí narodil ako druhý syn v rodine dôstojníka poľskej armády Karola Wojtyły. Dnes je v dome vybudované unikátne múzeum s prenádhernými výjavmi z jeho života.

Karol Józef bol pokrstený v susediacej Bazilike Obetovania najsvätejšej Panny Márie, ktorá sa stala jeho druhým domovom. Pôsobil tu aj ako miništrant. Dodnes sa zachovala aj budova osemročného gymnázia, ktoré úspešne ukončil v roku 1938. Z Wadovíc sa odsťahoval do Krakova, do rodného domu svojej matky, kde pokračoval v štúdiu na svetoznámej Jagelonskej univerzite.

Svoje rodisko navštívil Svätý Otec

posledný raz v júni 1999, pri príležitosti korunovácie obrazu Matky Božej, pred ktorým sa ako dieťa často modlil. Na jeho pamiatku bola v mestečku v roku 2006 umiestnená socha, vedľa ktorej vyviera prameň. Veriaci mu pripisujú liečivé účinky.

Krakow

Krakow bol cieľom našej druhej zastávky. Konkrétne to bolo Sanktuárium v Lagiewnikách, ktoré je považované za svetové centrum kultu Božieho Milosrdenstva.

Sanktuárium sa nachádza v objekte kláštora Kongregácie sestier Božieho Milosrdenstva, kde žila a zomrela sestra Mária Faustína Kovalská (1905 – 1938). Po jej beatifikácii (r. 1993) a kanonizácii (r. 2000) nastal dynamický rozvoj kultu Božieho Milosrdenstva, ktorý, spolu s návštevou Sv. Otca v roku 1997 vyústil do výstavby Sanktuária Božieho milosrdenstva. Po prezretí si jeho jednotlivých častí – hlavnej lode a bočných národných kaplniek – sme sa pomodlili v Slovenskej kaplnke.

Po omši v nádhernom kláštorom kostole sv. Faustíny, v ktorom na mňa najviac zapôsobili obrazy, vyrobené zo šperkov – náhrdelníkov, pátričiek, náramkov, prsteňov a kadejakých iných trblietavých ozdôbok, sme navštívili charitatívny kostol postavený v areáli Centra Jána Pavla II. Na vstupnej bráne do areálu je zvečnený legendárny výrok Svätého Otca: Nie lekajcie sie! Nebojte sa!

Druhý deň našej púte bol zameraný na návštevu hradu Wawel (Zamek Królewski

na Wawelu) a Wawelskej katedrály (Katedrálna bazilika svätého Stanislava a svätého Václava). Gotický hrad Wawel je srdcom poľskej histórie. Päťsto rokov bol sídlom poľských kráľov. Aj potom, ako sa hlavným mestom stala Varšava, konali sa tu korunovačné slávnosti a králi boli pochovávaní v blízkej katedrále. Wawelská katedrála má tisícročnú históriu a je to tradičné miesto korunovácií poľských kráľov, mnohí sú tu aj pochovaní (19 z nich), ako aj svätí (sv. Stanislav) a ďalšie významné osobnosti poľského národa.

Ďalšou zastávkou na našej púti bolo historické centrum Krakowa, ktoré bolo v roku 1978 zaradené do zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO. V Krakowe sa nachádza vyše 6 tisíc historických objektov. Najlepším orientačným bodom je Rynek Główny – najväčšie stredoveké poľské a údajne aj európske námestie s rozlohou 200 x 200 metrov. V strede námestia sa nachádzajú Sukiennice (Dom súkenníkov), kde sa kedysi obchodovalo s textilom, po vyhorení a následnom prestavaní už na tento účel neslúžil. Dnes sa na tomto mieste predávajú remeselné výrobky a sídli tu tiež galéria poľského maliarstva 19. storočia.

Zakopané

Na tretí deň sme sa rozlúčili s kláštorom sestier Klarisiek a pokračovali sme v našej púti. Čakalo na nás pútnické miesto Kalwaria Zebrzydowska, tzv. Poľský Jeruzalem. Krížová cesta má až 41 zastavení, na jej vrchole je Kaplnka Božieho hrobu.

Zakopané, rozkošné mestečko s nádhernou scenériou, bolo našou

predposlednou zastávkou na poľskom území. Drevené domce, konské záprahy, bystrý potok uprostred nákupnej zóny. Skoro ako v rozprávke. Cieľom našej cesty bola už posledná zastávka – drevený kostol Jána Pavla II. Tento bol postavený ako prísľub veriacich, ktorí po atentáte na Svätého Otca, 13. mája 1981, vo svojich modlitbách sľúbili, že ak Svätý Otec prežije, postavia ako vďaka za jeho uzdravenie kostol.

S úctou k tomuto veľkému mužovi, na pamiatku ktorého sa stavajú monumenty, sme odchádzali zo Zakopaného. V duchu, v modlitbách a na miestach, po ktorých chodil, sme si ho pripomenuli tak, ako keby bol znovu medzi nami. Teológ, intelektuál, básnik, dramatik, profesionálny filozof, zbožný človek milujúci kultúru ľudového katolicizmu, kostoly, zázraky, púte, svätých, ruženec a Matku Božiu. Jeho viac ako 100 zahraničných ciest pritiahlo veľké množstvá ľudí. Týmito cestami prešiel väčšiu vzdialenosť ako ostatní pápeži dohromady. Jeho pôsobenie vo funkcii pápeža (1978–2005) sa stalo tretím najdlhším v histórii.

Pápež Ján Pavol II. zomrel 2. apríla 2005. Jeho posledné slová boli: Pozwólcie mi iść do domu Ojca - Nechajcie ma ísť do domu Otcu.

Spracovanie a foto: Anna Ševčíková

Seniori boli v Košiciach

V roku 2013 bolo Európskym hlavným mestom kultúry, je druhým najväčším mestom u nás, sídlom Košickej rímskokatolíckej arcidiecézy, Košickej gréckokatolíckej eparchie, sídlom pravoslávneho metropolitu, je metropolou východu...

To sú len niektoré prívlastky mesta Košíc. A toto mesto sme my seniori z klubov ZKS Nová Dedina a Čajkov, navštívili. Pre niektorých to bola prvá návšteva tohto mesta. Výlet sme začali

skoro ráno. Vlakovou dopravou sme prišli do Košíc predpoludním, a hneď sme začali s prehliadkou mesta. Na tomto výlete sme mali dvoch sprievodcov. Oficiálny sprievodca Milan

Kolcun a naša členka Jozefína Mäsiarová, ktorá Košice už pozná a organizačne zabezpečovala návštevy, za čo jej patrí veľká vďaka.

Hneď na začiatku nás vítal Jakabov palác z roku 1899, ktorý bol istý čas aj sídlom prezidenta obnovej Česko-Slovenskej republiky, Edvarda Beneša. Svojou architektúrou a zelenou strechou je neprehliadnuteľný. Potom sme prechádzali ďalšími uličkami a pozerali sme si zaujímavosti mesta,

ako napr. Miklušova väznica, Kalvínsky kostol, Univerzitný kostol...

Na pravé poľudnie sme sa zúčastnili na sv. omši v seminárnom kostole Sv. Antona Paduánskeho. Hlavným celebrantom bol Mons. profesor Anton Fabian a ďalší siedmi kňazi koncelebrovali. Tento kostol je najdlhším kostolom v Košiciach, meria 67,5 m. Pod hlavným oltárom je krypta. Po sv. omši sme mali dohodnutú návštevu Seminára sv. Karola Boromejského. Sprevádzal nás rektor seminára vdp. Štefan Novotný. Podal nám podrobný výklad o seminári a o kostole, mohli sme vidieť všetky prístupné priestory ako aj seminárnu kaplnku.

Počas prestávky na občerstvenie a oddych sme navštívili gotickú Kaplnku sv. Michala. Stavba je staršia ako Dóm sv. Alžbety. V čase našej návštevy v nej práve prebiehalo nepretržité čítanie sv. písma. Pri Univerzitnej knižnici sme sa stretli so sprievodcom pánom Kolcunom, ktorý nás sprevádzal a fundovane podával mnohé informácie

a zaujímavosti o Košiciach.

Klenotom historických Košíc je Dóm sv. Alžbety. Je to najväčší kostol na Slovensku s kapacitou vyše 5000 miest. Spolu s Kaplnkou sv. Michala a Urbanovou vežou tvorí komplex, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. Nedávno boli v interiéri ukončené opravné a reštauračné práce, takže teraz nás privítal v plnej svojej nádhere. Hlavný oltár sv. Alžbety má dva páry pohyblivých krídel, ktoré sa otvárajú alebo zatvárajú podľa obdobia liturgického roka. O Dóme sme sa dozvedeli mnoho zaujímavostí. Večer o 18. hodine sme boli v Dóme na sv. omši, ktorú celebroval emeritný arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

Urbanova veža je zvonickou Dómu sv. Alžbety. Obrovský 5-tonový zvon bol

rokoch rozsiahlou rekonštrukciou a má zachovanú pôvodnú podobu.

Druhý deň ráno sme navštívili uršulínsky Kostol sv. Michala. Slúži ženskej rehole Uršulínok. Netradičný oltár tvoria barokové plastiky – sv. Michala, štyroch svätíc pripevnených priamo na stenu a pri Bohostánku dve sochy anjelov. Tu sme sa zúčastnili na slávení sv. omše.

Ďalšou našou dohodnutou zastávkou bola návšteva kostola a kláštora Dominikánov. Rehoľa Dominikánov spravuje Ružencové bratstvá na celom Slovensku. Venoval sa nám osobne promótor fr. Melichar Matis OP a podal nám podrobný výklad o histórii a súčasnosti

pri požiari v roku 1966 poškodený. Teraz je z úlomkov poskladaný a vystavený pred zvonnicou. Na pešej zóne sa nachádza aj Štátne divadlo Košice. Má tri súbory: činoherný, operný a baletný. Divadlo sme tentoraz videli iba zvonku. Budova prešla v 90.

maľbami. Je tu tiež obraz Ružencovej Panny Márie so sv. Dominikom a sv. Katarínou Sienskou. Tento výjav je dobre známy hlavne členom Ružencového bratstva. Navštívili sme aj kláštornú kaplnku, ktorá v minulosti bola súčasťou klauzúry.

Posledným navštíveným miestom bol gréckokatolícky katedrálny chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky, ktorý je sídlom emeritného košického eparchu Mons. Milana Chautura. Dominantou tejto jednolodovej katedrály je ikonostas, ktorý oddeľuje presbytérium od ostatnej časti interiéru. Sedes biskupa sa

nachádza v strede lode kostola. Týmito vzácnymi miestami nás sprevádzal otec Pavol, ktorý nás oboznámil s východnou liturgiou a ochotne nám odpovedal na všetky naše zvedavé otázky.

Naplnení novými dojmami a obohatení o mnohé zaujímavé informácie sme sa vydali rýchlikom na takmer päťhodinovú cestu domov. Počasie nám prialo, a tak sme mohli obdivovať aj peknú okolitú prírodu.

*Rozália Palkovičová,
predsedníčka klubu ZKS Čajkov*

rehole, navštívili sme priestory kláštora a kostola Nanebovzatia Panny Márie. Je to najstarší kostol a zároveň najvyššia historická budova mesta Košice. Jeho veža je o 8 m vyššia ako Dóm sv. Alžbety. Interiér je vyzdobený mnohými vzácnymi nástennými

Kultúra, história a ešte všeličo ďalšie

Bratislava pozýva všetkých

Svetoznámy argentínsky tenorista José Cura zavíta v septembri na Slovensko, aby slávnostne otvoril 96. sezónu Slovenského národného divadla. Stvárni postavu Cania v Leoncavallovej opere Komedianti. Počas leta v rámci festivalu Musica Viva prvý raz na Slovensku vystúpil Philip Glass, sedemdesiatosemročná ikona súčasnej hudby.

Tieto príklady ukazujú, aké skvosty nájdete na internetovej stránke, venovanej projektu Bratislava Goes

Classical /www.bagoclassical.sk/. Klasiku, teda operu, balet, symfonickú a komornú hudbu samozrejme naša

metropola neponúka iba domácim, ale širokému záberu návštevníkov z celého Slovenska i zahraničia. Aj preto je táto stránka popri slovenčine tiež po anglicky, nemecky, rusky a maďarsky.

José Cura

Ide o projekt, ktorý Bratislavská organizácia cestovného ruchu/ Bratislava Tourist Board - BTB/ rozbehla vlani na Vianoce a stal sa pevnou súčasťou pestrej ponuky hlavného mesta pre všetky generácie s najrôznejšími záujmami v oblasti kultúrnej a poznávacej turistiky. Náš časopis Generácie je magazín pre aktívnych seniorov a tak sa

zameriame najmä na túto vekovú skupinu. Ale bez toho, aby sme proti sebe stavali rôzne generácie či záujmy. Veď nejdenný senior má rád rock (spolu s mojimi rovesníkmi sme vyrastali na hudbe Elvise či Beatles) – a chvalabohu máme aj nemálo mladých, ktorí fandiť opere či vážnej hudbe.

Kultúra a korunovácie

Do projektu Bratislava Goes Classical sa prvý raz vôbec podarilo spojiť erbové kultúrne inštitúcie ako Slovenské národné divadlo či Slovenskú filharmóniu. Tie majú počas leta prázdniny, ale návštevník hlavného mesta sa vôbec nemusel obávať slabšej ponuky. Tri mesiace od júna do konca augusta naplnili bohatým a veľmi pestrým programom metropolitné Kultúrne leto a Hradné slávnosti. Dalo sa v nich nájsť doslova všetko, od rytierov na Devíne a históriu oživujúce podujatia na mestských hradbách až po rôznorodé umelecké žánre v centre mesta aj na hrade.

Obísť nemožno už tradičné Korunovačné slávnosti koncom júna. Tie sa stali jedným zo symbolov Bratislavy a vždy sú venované pripomenutiu korunovácie jedného z panovníkov. Teraz to bol Karol III., ktorému dali na hlavu uhorskú korunu v roku 1712. Bol nielen rakúskym cisárom, uhorským a českým kráľom, ale ako Karol VI. tiež cisárom ríšskomnemeckej ríše. Bol posledným vládcom z rodu Habsburgovcov, pretože od svadby jeho dcéry Márie Terézie so Štefanom Lotrinským už hovoríme o habsbursko-lotrinskej dynastii.

A keď spomíname Máriu Teréziu, na budúci rok vo štvrtý júnový víkend to bude mimoriadna sláva. Slávnosti budú venované 275. výročiu korunovania tejto najslávnejšej panovníčky, ktorej meno sa

najčastejšie spája s Bratislavou. O dôvod viac navštíviť hlavné mesto aj viac razy. Pre návštevníkov i domácich je tu stále niečo zaujímavé.

Príťažlivé pre seniorov

Metropola pozýva každého, pre seniorov je však osobitne príťažlivá. Staršia generácia si viac pamätá a zrejme aj váži trvalé kultúrne hodnoty. Tie sú bohato zastúpené v projekte Bratislava Goes Classical a v rozsiahlej ponuke Bratislavy v každom ročnom období. Kultúrne leto a Hradné slávnosti tento rok oslávili už štyridsiate jubileum a sú najstarším mestským festivalom u nás. A desiaty ročník festivalu Musica Sacra bol venovaný chrámovej hudbe a zborom, viaceré chrámové zbory vystúpili v kostoloch a historických priestoroch.

Seniori majú viaceré zvýhodnenia. Doprava vlakom zo všetkých kútov Slovenska je bezplatná. Slovenské národné divadlo poskytuje pre túto kategóriu 40-percentnú zľavu v činohre a až polovičnú v opere a baletе. Podobne je to v ďalších kultúrnych

zariadeniach a na miestach, ktoré rozhodne stoja za návštevu. Napríklad Bratislavský hrad s viacerými expozíciami nie za sedem, ale štyri eurá. A Slovenská národná galéria má vďaka sponzorom voľný vstup...

Kto nemá v hlavnom meste rodinu či priateľov, musí sa rozhliadnuť po ubytovaní. Logika hovorí, že lacnejšie je mimo centra. V menších hoteloch a penziónoch v ďalších štvrtiach, ktoré však nie sú ďaleko a majú veľmi dobré spojenie / napríklad Ružinov/ je to už od desať eur...

Jednoducho oplatí sa prísť. Bratislava nie je iba centrom politiky a hospodárstva, ale aj skutočným hlavným mestom kultúry a poznávania. Pre všetky generácie, aj pre seniorov.

Miloš Nemeček

Vlasy Ti kvitnú, mamička

Dom kultúry Ružinov sa zaplnil takmer do prasknutia. Pozvané boli mamičky, babičky a prababičky druhého bratislavského obvodu, pre ktoré Miestny úrad Bratislava-Ružinov v spolupráci s viacerými seniorskými organizáciami pripravil ďakovný koncert pri príležitosti Dňa matiek.

Hneď pri príchode si mamičky, babičky a prababičky uctil pán starosta Dušan Pekár. Každý podaroval nádhernú ružu, ako výraz vďaky za výchovu detí a pomoc pri výchove vnúčat, poprípade pravnúčat. Po krátkom privítaní odovzdal slovo obľúbenej speváčke a muzikálovej herečke Gizke Oňovej. Tá sa takmer čisto ženskému obecenstvu (vraj boli aj traja muži) prihovarila svojím neutíchajúcim temperamentom a okamžite nadchla celé publikum. Po troch úvodných veselých piesňach prešla k tej najviac aktuálnej a precíteným hlasom

a bolesťou. Ešte dobre, že pani Gizka hneď prešla na veselšiu nôtu a na pódium uviedla legendárneho speváka so zamatovým hlasom Dušana Grúňa. Ten hneď všetky srdcia žien povzniesol zaspievaním niektorých zo svojich hitov – jedna pesnička krajšia ako druhá. Ženy spievali a speváka sprevádzali potleskom. Tretím účinkujúcim bol Miro Švába, ďalší veterán slovenskej populárnej hudby, ktorého hlas burácal celým priestorom.

Čo dodať na záver? Ďakujeme všetkým, ktorí myslia na staršiu generáciu. Ďakujeme tým, ktorí sa aktivizujú v rôznych seniorských spolkoch a združeníach a zúčastňujú sa na organizácii takýchto hodnotných akcií. Ďakujeme všetkým mladým ľuďom, ktorí si uvedomujú zodpovednosť za starších ľudí, obzvlášť za tých, ktorí im dali život. Ďakujeme tým, ktorí sú k svojim rodičom chápatí, ústretoví, vlúdni a láskaví. Ďakujeme im za to, že sa srdcia ich matiek môžu chvieť radosťou a láskou a nemusia zmierať smútkom a bolesťou.

Text a foto: Anna Ševčíková

zaspievala nádhernú pieseň Vlasý Ti kvitnú, mamička, tak ako jablň z jara. Plakať som síce nevidela žiadnu z prítomných žien, ale ich srdcia sa určite zachveli. Väčšina láskou a radosťou, ale našli sa aj také, ktoré sa zachveli smútkom

Slovensko je majstrom sveta v ľudovej piesni

Nedávno som počul pieseň Tečie voda, tečie, cez velecký majer v podaní malého čierneho sólistu a zboru jeho vrstovníkov vo francúzskej katedrále. Slovensko je gigantom ľudových piesní, každý región, dolina a dedina ich má stovky.

V nich je zakódovaná história a skúsenosti ľudí, ich radosti a bolesti. Stále ma prekvapujú nové, svoju hudobnou aj poetickou krásou. Hudba je reč všetkých, láme bariéry medzi ľuďmi, zjednocuje ich a ponúka nádej.

S priateľmi spisovateľmi v PI-klube spievame „Zahučali hory, zahučali lesy“, niekedy aj „Ja som bača veľmi starý, nedožijem do jari“. Pi-klub spája staroba, láska k literatúre, umeniu a vínu. Na májovom stretnutí sme sa lúčili s „Tečie voda, tečie“, nie tak pekne, ako na <https://www.youtube.com/watch?v=ZAGX2naotME>

Zaspievame si aj „Sobotienka ide,

čože ma je po nej“ a „Zapadá slniečko za vysokú horu“. Na výjazdoch do Dolných Bojanovic zaznieva „Ej od Buchlova veter veje“, „V Hodoníne za vojáčka ma vzali“ a aj o nemožnej svokre „Zaspala nevesta v strážnickej doline“. Tam som dostal CD, neviem, kde sa zapotrošilo, ale text krásnej piesne č. 17 viem: „Ja jsem zapoměla, co jsem ráda měla, myslí si šohajko, že jsem ti umřela“. Nevysvetľuje, čo sa stalo a kto bol na vine. Je však jasné, že to, čo sa stalo, sa už neodstane, cesty sa rozišli. Tajomstvo často umocňuje krásu ľudových piesní. Neviem prečo, ale celý život sa mi páči pieseň „Za tú horu, za vysokú, mám frajarku černoookú“. Asi je to pre

tajomstvá, ktoré skrýva nebotyčná hora.

„Limбора, limбора, zelená limбора“ je tiež opradená tajomstvom tisícročných límb. Keď ju spieval syn Dano na koncerte v USA, ťažko bolo preložiť názov aj obsah. V Taliansku, na ambasáde, sa na recepcii zbor rozlieval po sále. Keď niekto začal „Na Kráľovej holi stojí strom zelený“, znelo to ako organ so všetkými pedálmi. Postaršia Talianka mi povedala „Siete popolo meraviglioso – ste zázračný národ“.

Laca Pudiša, starého operného speváka, rodáka z Bešeňovej, ktorý

spieval aj s Benjamínom Giglim, som raz nahovoril, aby na recepcii zaspieval. Ostýchal sa, ale spustil Štefánikovu obľúbenú „Keby som bol vtáčkom, letel by som za les“ a aj „Zaleť, sokol, biely vták“. Všetci boli dojatí, onedlho maestrov hlas navždy stíchol.

Nádherná je aj „Šípová ružička sama kvitne v poli“, ktorú mal rád Andrej Hlinka. Pred jeho farou v Černovej sme v roku 1991 spievali „Slniečko zapadá, od hôr sa odberá“, iba vtedy „národovci“ nevykrikovali.

V detstve nám mama spievala „Koniček môj bystrý, vraný, preberajže nožičkami“. Smútili sme nad osudom mladých, ktorých na vojne dorúbali šablami. Brat Marián sa rozčítal pri „V slzách matička sedela“, lebo bol „útlým dievčatkom, ktorému zomrel tata“. Mama mala rada senické „Až ja v tom hrobe budu spát, prid' sa tam

milá podívať“, a aj „Zelené hájové, bývali ste vždy moje“. Hrávam ich na ústnej harmonike, minule aj v priamom rozhlasovom prenose. Brata Fera dojímala „Kačička divoká letela z vysoka, šuhaj dobrý strelec, strelil jej do boka“, ako to mohol urobiť? Počas 760 dní vojny (1961-3) sme pri pochode spievali „Slovenské mamičky, pekných synov máte“, „Vy stromečky okolo Rajčianky“ alebo „Na tú svatú Katarínu“. Bola to nekonečná doba čakania na lepšie časy. Dobré sa pochodovalo aj na „Biela ruža rozkvitala, keď som ja k vám chodieval“, alebo na „Dolina dolina, aka si mi dlhá“, či „Dnes je sobota“, pokiaľ nás v nedeľu nečakala stráž.

V roku 1968 som chcel získať vedecké štipendium Alexandra von Humboldta v NSR. K tomu som potreboval súhlas nemeckého profesora, ktorý by ma vzal pod krídla. Profesor F.L. Bauer z Mníchova s tým súhlasil, keď na

recepcii vo vinárni u Elišky v Brne hrali „Kto má počernú galánku, ligotala sa hviezdička, anjel môj.“ Bol to kľúčový bod v mojom živote. V Mníchove som bol s rodinou v roku 1970 desať mesiacov. Nemci mi pobyt predĺžili na 2 roky, ale doma nesúhlasili, takže 31. 1. 1971 sme sa mali vrátiť domov. 30. 1. sme boli na filme Svedectvo, o krutom procese so Slánskym. Záver bol z 21. 8. 1968, keď hluk ruských tankov znel na Václaváku v Prahe. Zrazu všetko stíchlo a zaznela pieseň „Červené jablíčko v oblôčku mám“. V tú noc na nás spadol smútok z budúcnosti, rozmýšľali sme, či sa vrátíme domov. Na druhý deň nám na hraniciach objavili kufor náboženských kníh, 11 rokov nás nikde nepustili. Červené jablíčko mi vždy bude pripomínať komunistickú totalitu.

Jozef Mikloško
Foto: Pixabay.com

Eduard Petiška, autor Krčka, by mal 91

Mojich 12 vnukov odchoval Krčko, aj pravnuci sa nebudú vedieť od neho odtrhnúť. Majster slova, Eduard Petiška, svojim rozsiahlym dielom pozitívne ovplyvnil generácie detí, mládeže, dospelých aj seniorov. Odišiel bez rozlúčky, príliš skoro, v roku 1987, ani slobody sa nedožil. Tento rok by mal 91.

V čase neslobody za 63 krátkych rokov napísal 90 kníh, ktoré boli preložené do 30 jazykov. Predalo sa z nich 18 miliónov exemplárov (dnešné knihy sa vydávajú v náklade 500 kusov a nikto netuší, či sa predajú...)

Eduard Petiška bol spisovateľ, básnik, prekladateľ, dramatik, esejista, všestranný talent. Žil v dobe, keď originalita a tvorivosť nemali veľkú cenu. Po februári 1948 nastala 40-ročná

biafra ducha, on sa však nevzdal a totalite unikol nespočítanými knihami

pre deti a mládež, aj nevšednými prerozprávami starých povestí, báji a príbehov.

Jeho všestrannosť a pracovitosť nemá obdoby. Ukázal, že k talentu patrí aj schopnosť sa presadiť, že aj vo veľmi sťažených podmienkach možno vytvárať hodnotné diela. Napísal ich bez počítačov a internetu, bez cestovania a prístupu do zahraničných knižníc, v dobe, keď hľadanie a overovanie faktov bolo časovo veľmi náročné. Napriek všetkému to dokázal, aj vďaka podpore svojej rodiny.

Od leporiel, cez rozprávky, po literatúru faktu a rozsiahle romány, to je jeho neobyčajná a mimoriadne úspešná bilancia. Aspoň planétka v ďalekom vesmíre bude do konca vekov niesť posolstvo s jeho menom. Škoda, že si ho vtedy nevšímala komisia pre udeľovanie Nobelových cien pre literatúru.

Maestro Petiška, odpusť, že Česi a Slováci v zhone súčasnosti často zabúdajú na svojich velikánov.

Jozef Mikloško

Foto: Pixabay.com, Wikipedia.org

Veselé spomienky z Ríma

O veselých príhodách z detstva som napísal knihu Prísne tajné – ako sme boli malí. Aj v iných mojich knihách som nebol smutný. Pred pár dňami som pozeral prenos omše z Ríma, ktorý mi pripomenul pár veselých príhod z tohto mesta.

Na Slovensku sme prežívali horúce dni, často bolo počuť sirény sanitiek. V Ríme stále niečo hučí, ľudia sú na to zvyknutí. Raz sa krdel' húkajúcich aut karabinieriov rútil ulicami. Nešlo o prepád banky ale baru. Brzdy škripali ako na povel a húf karabinieriov sa vrátil dnu. Padali strohé povely: *caffè latte*, *lungo*, *espresso*, *ristretto*, *macchiato*... a bolo po poplachu.

S tuhým fajčiarom Paľom Rychetským sme boli ako podpredsedovia vlády na konferencii o ľudských právach v Ríme. Ruže mu tam nekvitli, všade bolo vietato fumare. Na návšteve vatikánskeho súdu Rota Romana sa debate nedarilo, predseda Mons. Fiori, slovenský sudca Mons. Faltýn a aj Paľo by si radi zapálili. Arcibiskup Fiori nevydržal a ponúkol všetkým podľa neho posvätené cigarety. Ateista Paľo zmäkol a vyhlásil, že bol vždy kresťanom. Z okna súdu sa dymilo, skoro prišli hasiči.

Ľubo Feldek, prekladateľ Petrarca, sa pri historickom moste Ponte Milvio v Ríme potkol na reťazi, rozbil si čelo a dostal päť šticov. Netiekla tu teda iba krv Konštantínových vojakov, ale aj krv slovenského básnika. Keď sme sa

neskoro objavili s flajstrom na besede, Feldek sa vyhovoriť, že sa príliš hlboko poklonil Petrarcovi.

Za mrežami ambasády sme raz večer zbadali „bombu“ zabalenú v igelíte. Bolo to v čase našej angažovanosti v Iraku, takže sme

kvalifikovane do balíka štuchali dlhým parázolom. Keď nevybuchol, zavolali sme políciu. Tá vzala nálož rukami preč, boli v nej akési papiere.

Po testovaní portských vín na portugalskej ambasáde som na ceste domov v aute našiel ratifikačnú listinu k prístupovej zmluve SR do EÚ, ktorú som mal odovzdať na MZV TR. Po mojom prípitku mi povedali, že hovorím ako Cicero. Netušili, odkiaľ prichádzam.

V Ríme mi nikdy neodtiahli auto, hoci mohli. Vrcholom bolo, keď mojím deťom, ktoré tam študovali spev, sa minul benzín na Korze, kde ani náš Mercedes nemal prístup. Karabinieri ich odtlačili do protismeru v bočnej uličke a strážili im auto, kým si nezohnali benzín.

Pred recepciou Švédska sa limuzíny posúvali, zrazu ich predbehla motorka s kabínou. Karabinieri dali jej prednosť, sedeli v nej dve dámy, mladšia, asi 70-ročná šoférka v bielom kostýme, staršia v čiernych šatách so šperkami vystúpila a čakala na kolegyňu, ktorá nechala motorku tam, kde bola. Dámy vstúpili dnu, karabinieri sa ukláňali, autá sa zasa pohli.

Na našich recepciách bývalo veľa hostí, bezpečnostné predpisy sa vtedy ťažko dodržiavali, čo teroristi nevedeli. Raz, pri rozlúčke s posledným hosťom a zavretím budovy mi zodpovedný pracovník zahlásil: „Do budovy vstúpilo 510 ľudí a vyšlo z nej 508.“ Dvaja diverzanti sa doteraz nenašli.

Klub Diplomatie ma pozval na súkromný ostrov jazera Bolsena. Šli sme loďou, prezreli si ostrov a navštívili majiteľku princeznú Drago. Ako gavalier som jej zobral krištáľovú vázu, bol som jediný, ktorý na to pamätal. Princeznej som odovzdal dar a viceprezidentke Diplomatie som ukázal obdarovanú ženu. Zbledla, lebo som dar dal príbuznej princeznej z tretieho kolena, ktorá prišla vypomôcť v kuchyni.

Riaditeľovi Toyota, ktorý mal byť sponzor nášho koncertu, som povedal, že japonské autá sú výborné, aj ja mám Nissana. Nebol nadšený a preto som ho potešil, že môj bývalý kolega, minister dopravy, je zástupcom Mitsubishi. Riaditeľ Toyota sa usmial a dal mi tri milióny lír na koncert.

Na streche nášho veľvyslanectva bola veľká terasa s malou peckou. Myslel som, že je to gril, ale bola to piecka na pálenie dôverných spisov. Raz ich v nej členovia bezpečnostnej a požiarnej komisie pálili. Keď papier horí, v určitom momente sa vzniesie, najmä vo vetre. Nad ambasádou bolo vtedy rušno, ale D a T zhorelo vo vzduchu.

Každú stredu sme hrávali s Nemcami

a Španielmi futbal. Po ňom boli večerné akcie, rovno som na ne chodil. V šatni som sa prezliekol do čierneho, na recepcii si nevšimli, že pijem veľa tekutín. Raz som po futbale musel ísť do strediska NATO. Počas jazdy som stvrdol, takže medzi vysokými dôstojníkmi a špalierom vojakov som kríval na obe nohy.

Pri návšteve prezidenta Slovenska vo Vatikáne oficiálna delegácia už bola dnu, keď dorazil ku gardistom prezidentov referent pre dary so škatuľami. Nechceli ho už vpustiť, precízny vatikánsky protokol súhlasil až po jeho argumente, ktorý som im preložil: „Kuva, veď nesiem víno pápežovi“.

Český kardinál Špidlík mi na recepcii povedal, že česká ambasáda ho pozvala na oslavu „státního svátku aj s manželkou.“ Potom dodal: „Mají

pravdu, moja manželka je matka cirkvi a tá je tady se mnou.“ Keď pri večeri s pápežom v úzkom kruhu kardinálov Špidlík rozprával samé vtipy, papa Wojtyła vyhlásil,

že je najvtipnejším mužom Vatikánu, pretože pri jeho vtipoch sa aj kardinál Ratzinger zasmial. Keď sa Špidlíka študenti pýtali, aká je to platónická láska, povedal, že taká, keď jej ide o mužov plat.

19. 4. 2005 bolo námestie sv. Petra stredom sveta. Telefóny zvonili, priatelia mi posielali závistlivé SMS-ky. „Vítaz je Nemeč!“ kričala do mobilu mladá Američanka, zvyknutá sledovať udeľovanie Oscarov. Po voľbe boli dva pokusy vyrobiť biely dym. Nakolko komín neťahal, Sixtínska kaplnka bola plná dymu. Niekde som čítal, že je zvláštne, keď v čase vysokých technológií správu miliardy katolíkov o novom pápežovi posielajú dymom ako voľakedy Indiáni. Po voľbe, aj pri stretnutí s novinármi, mal pápež bielu krátku pelerínu, akoby sa zrazila pri praní. Bolo mu vidno bordové topánky a biele ponožky vysoko nad členkami. V „izbe slz“, kde sa pápež prezlieka, boli pripravené tri oblečenia – small, medium a large, krajčíri netušili, kto bude zvolený.

Na prvej audiencii s presnými krajanmi pápež, ktorý meškal 20 minút, povedal: „Prepáčte za neskorý príchod, viem, že Nemci sú zvyknutí byť presní, ja som však už potaliančený.“ Keď príhovor skončil, malý Talian povedal otcovi: „Ten pápež hovorí po taliansky ako Schumacher.“ Na audienciách pápež podáva mnohým ruku a fotografuje sa s nimi. Raz si paparazzi nasadil aj dar – požiarickú prilbu, inokedy mu vozíčka podal svoj mobil, prvýkrát v histórii na audiencii pápež telefonoval a nevedel komu.

Talianski kardináli pri hodnotení Benedikta XVI. siahli k téme, ktorej všetci rozumejú. Kardinál Bertone, fanúšik Juventusu, porovnal pápeža s nemeckým záložníkom Beckenbauerom, kardinál Angelini, ktorý fandí AS Roma, ho nazval trénerom, ktorého mužstvu chýba duch jednoty a svornosti. Prvá cesta pápeža mimo Ríma bola do Bari. Cestou domov pilót helikoptéry Berardo pápeža požiadal o požehnanie jeho rodného mestečka Duronia. Po súhlase otočil helikoptéru, zlietol nad zem, kde pápež požehnal stovky ľudí, ktoré tam čakali.

Dovoľte ešte pár iných príhod.

Milá slečna v Tatra banke sa ma opýtala, či som otec Františka Mikloška. Odpovedal som jej, že som jeho dedko. Informácia ju uspokojila.

Po slávnostnej omši v Brestovanoch 83-ročná babka Piknová dala biskupovi Tóthovi vlastnoručne vyrobený veľký ruženec z cesnaku. Keď sa biskup divil, čo s ním bude robiť, babka mu povedala, že najprv sa na ňom bude dva roky modliť a potom ho môže zjesť.

Pri vchode do silno stráženého amerického väzenia v ráme niečo zapískalo. Policajt zbystril a opýtal sa ma, či nemám zbraň. Povedal som, že nemám a z vrečka som vytiahol – ruženec. Černošská policajka šéfovi pošeptala: „Pozor, to je jeho zbraň!“

Keď som sa pýtal amerického diplomata, prečo summit Bush – Putin bol u nás, povedal, že Bush sa pomýlil a aj keď myslel na Slovinsko, povedal, že summit bude na Slovensku.

Americkí prezidenti by mali viac študovať zemepis. V závere návštevy prezidenta Rakúska (Austria) v USA mu prezident Reagan povedal: „Pozdravujte kenguru!“

Text a foto: Jozef Mikloško

Babičkina úsporná kuchárka

Ako pripraviť jedlo pre rodinu, keď v peňaženke zostalo len pár centov?

KARBONÁTKY Z OVSENÝCH VLOČIEK

Budeme potrebovať: 300 g ovsených vločiek, 1 cibuľu, 750 ml vody, 1 kocku zeleninového vývaru, 1 lyžicu oleja, 1 vajce, 2 – 4 strúčiky cesnaku, pažitku alebo vňať z jarnej cibulky, zmes korenín do mletého mäsa (drvená rasca, mleté čierne korenie, majorán, tymian a pod.), vegetu, soľ, strúhanku na obalovanie, tuk na vyprážanie.

Postup: V horúcej vode rozpustíme kocku zeleninového vývaru, nalejeme ho na ovsené vločky a necháme ich asi hodinu napučať. Na oleji speníme cibuľu, pridáme mierne vytlačené ovsené vločky, vajce, rozotretý cesnak, pokrájanú pažitku alebo cibuľovú vňať, dobre okoreníme a osolíme. Z premiešanej hmoty odkrajujeme kúsky, ktoré obalíme v strúhanke a vložíme do rozohriateho tuku. Vidličkou ich roztlačíme do tvaru malej placky a na oboch stranách vyprážame dozlatista. Karbonátky vyberieme na papierovú servítku, ktorá

odsaje prebytočný tuk. Podávame ich so zemiakovou kašou alebo s varenými zemiakmi a zeleninovou oblohou.

Tipy

Do zmesi môžeme pridať nastrúhaný syr, nadrobno pokrájanú dusenú zeleninu alebo huby.

Karbonátky získajú „mäsovú“ príchuť, keď na spenenej cibulke doružova opožijeme droždzie a v miešame ho do hmoty.

Karbonátky môžeme pripraviť aj v diétnejšej verzii, poukladáme ich na plech vymazaný tukom, vložíme do rúry a upečieme dozlatista.

BALKÁNSKE RAJČIAKY (2 PORCIE)

Budeme potrebovať: 6 – 8 rajčiakov, 100 g balkánskeho syra, 2 – 3 vajcia, malé množstvo oleja.

Postup: Rajčiaky pokrájame na hrubšie plátky a poukladáme do zapiekacej misy. Na ne dáme rezy balkánskeho syra a zalejeme vajcami. Pokvapkáme olejom a v rúre pečieme asi 30 minút. Podávame s pečivom alebo s hriankami.

O KNIHE:

Jarmila Mandžuková:

Babičkina úsporná kuchárka

Ako pripraviť jedlo pre rodinu, keď v peňaženke zostalo len pár centov?

Možno to nebude také zlé. Lacných pokrmov je veľké množstvo a netreba si myslieť, že takéto jedlá sú o niečo ochudobnené a nudné. Naopak, aj najjednoduchšie jedlo môže získať prívlastok nezabudnuteľnej chuti. Stačí poznať tie správne recepty,

pár tipov a veľmi dôležitých trikov.

To všetko sa týka aj hospodárneho využitia zvyškov potravín. Mnohí z nás s pokojným svedomím vyhadzujú zvyšky surovín aj jedál do kontajnerov. Časy sa však zmenili a pri narastajúcej nezamestnanosti a neustálom zvyšovaní cien sa musíme naučiť počítať a hospodáriť.

Ak spojíte vašu snahu ušetriť s receptami a radami v tejto knihe, určite vyjdete aj s napätým rodinným rozpočtom.

Rok vydania: 2014

Väzba: penová väzba

Formát: 165 x 240 mm

Rozsah: 312 strán

cena: 13,99 €, www.priroda.sk

